KUNTOUTUKSEN TULOSALUE OMAVALVONTASUUNNITELMA

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTIALUE

PÄIVITETTY: 20.10.2025

Sisällysluettelo

1 Palveluntuottajaa koskevat tiedot 1
2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen, toimeenpano ja seuranta 4
3 Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen 4
4 Riskienhallinta 5
5 Asiakkaan ja potilaan asema sekä oikeudet 8
6 Palvelun sisältö 10
7 Henkilöstö 13
8 Toimitilat 14
9 Asiakas- ja potilastietojen käsittely, kirjaaminen ja tietosuoja 15
10 Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta 15

LIITTEET

1 Palveluntuottajaa koskevat tiedot

Palveluntuottaja Kanta-Hämeen hyvinvointialue Pääkirjaamo: Viipurintie 1–3, 13200 Hämeenlinna omahame(at)omahame.fi 03 629629 (vaihde)
Palveluntuottajan Y-tunnus 3221307–8
Kuntoutuksen tulosalue
Palveluyksiköiden nimet Aikuisten kuntoutuspalvelut, apuvälinekeskus, erityistason kuntoutuspalvelut, lasten ja nuorten kuntoutuspalvelut, kehitysvammapoliklinikka, kipupoliklinikka, kuulokeskus, kuntoutusohjaus, terveyssosiaalityö
Palveluyksikössä tuotettavat palvelut ja asiakaspaikkamäärä. Kuntoutuksen tulosalueen toiminta-ajatuksena on tuottaa palveluita, jotka lisäävät kuntoutujan toimintakykyä ja osallisuutta. Palveluiden tavoitteena on oikea-aikaisuus sekä kuntoutujan arjen toimintakykyyn sitoutuvat ja vaikuttavat palvelut. Yksiköiden lähijohtajat vastaavat toiminnan omavalvonnasta sekä potilasturvallisuudesta. Kokonaisvastuu kuntoutuksen laadusta ja turvallisuudesta on kuntoutuksen johdolla. Kuntoutuksen palvelualueilla on asiakkaiden palvelutarpeita vastaava henkilöstö. Henkilöstöresurssia suunnitellessa otetaan huomioon yksikön palvelurakenne, palveluiden saatavuus, työn organisointiin liittyvät tekijät ja talousarvio.
Palveluyksiköiden tai toimipisteiden osoite tai osoitteet Kuntoutuksen toimipisteiden osoitteet löytyvät Oma Hämeen nettisivuilta alueittain. Oma Häme/terveydenhuollon palvelut/kuntoutus - kuntoutuksen palvelualueet
Palveluyksiköiden vastuuhenkilöt Kuntoutuksen tulosaluejohtaja Virpi Kröger p. 0505917034, virpi.kroger (at)omahame.fi Palvelupäällikkö Päivi Kallio, kuntoutus, kuntoutusohjaus ja kuulonkuntoutus p. 0505692022, paivi.kallio(at)omahame.fi Palvelupäällikkö Pilvi Nieminen, aikuisten kuntoutuspalvelut p. 0505681765, pilvi.nieminen(at) omahame.fi Palvelupäällikkö Sirkku Nikander, apuvälinekeskus p. 040 5479210, sirkku.nikander(at)omahame.fi Palvelupäällikkö Anni Seppälä, terveyssosiaalityö p. 040 671 3212, anni.k.seppala(at)omahame.fi Palvelualueen ylilääkäri Lotta Kuusinen, esh kuntoutuspalvelut, fysiatria, kipupoliklinikka p. 040 1940245, lotta.kuusinen(at)omahame.fi Palvelualueen ylilääkäri Tuomo Balk, kehitysvammapoliklinikka sekä lasten ja nuorten kuntoutuspalvelut p. 0504610551, tuomo.balk(at)omahame.fi

Palveluyksiköiden muut vastuuhenkilöt ja yhteystiedot

Omavalvontasuunnitelman laadinnan, toteuttamisen seurannan, päivittämisen ja julkaisemisen vastuuhenkilö tai henkilöt:

Lähijohtaja Paula Heinonen, lasten ja nuorten kuntoutuspalvelut
p.050 527 6403

Lähijohtaja Sanna Korkkinen, aikuisten kuntoutuspalvelut Riihimäen seutu ja Janakkala
p. 040 330 5702

Lähijohtaja Tea Purtanen, aikuisten kuntoutuspalvelut Hämeenlinnan seutu, poissa 17.6.2026 asti, sijaisena 5.1.2026-17.6.2026 Kaisu Nurmikolu
p.050 318 0602

Lähijohtaja Kati Viitasaari, fysiatria HML ja RMK sekä Vanajaveden sairaalan osastokuntoutus
p.040 184 8860

Palvelupäällikkö Pilvi Nieminen, aikuisten kuntoutuspalvelut Forssan seutu
p.050 568 1765

Palvelupäällikkö Anni Seppälä, terveyssosiaalityö
p. 040 671 3212

Palvelupäällikkö Sirkku Nikander, apuvälinekeskus
p. 040 547 9210

Palvelupäällikkö Päivi Kallio, kuulokeskus ja kuntoutusohjaus
p. 050 569 2022

Palveluyksikön valmius- ja jatkuvuudenhallinnasta ja niihin liittyvistä suunnitelmista vastaava henkilö:
Tulosaluejohtaja Virpi Kröger
Palvelupäällikkö Pilvi Nieminen

Palveluyksikön itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi laadittujen suunnitelmien ja ohjeiden vastuuhenkilö:
Tulosaluejohtaja Virpi Kröger

Lääkehoitosuunnitelman laatimisen vastuuhenkilö:
Lääkehoitosuunnitelman toteuttamisen ja seurannan sekä lääkehoidon asianmukaisuuden varmistamisen vastuuhenkilöt:
Tulosaluejohtaja Virpi Kröger
Palvelualueen ylilääkäri Lotta Kuusinen

Palveluyksiköiden asiakastietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaava johtaja:
Tulosaluejohtaja Virpi Kröger
Palvelupäällikkö Päivi Kallio

Tietoturvaohjeistuksen toteuttamisen vastuuhenkilö:
Kaikki kuntoutuksen vastuuhenkilöt

Palveluyksikköä koskevien muistutusten käsittelijä:
Tulosaluejohtaja Virpi Kröger

Palvelualueen ylilääkäri Lotta Kuusinen

Ylilääkäri Tiina Pekonen
Palvelualueen ylilääkäri Tuomo Balk
Palvelupäällikkö Anni Seppälä
Palvelupäällikkö Pilvi Nieminen
Palvelupäällikkö Sirkku Nikander
Palvelupäällikkö Päivi Kallio

Sosiaaliasiavastaavan nimi ja yhteystiedot: Satu Loippo
Takaisinsoittopalvelu puh. 03 629 3210 on auki maanantaista torstaihin klo 08:00 - 12:00.
Yhteydenottopyyntö on mahdollista myös tekstiviestinä puhelinnumeroon 040 629 6190.

Potilasasiavastaavan nimi ja yhteystiedot: Tiina Ketola-Mäcklin ja Kirsi Vilpa
Takaisinsoittopalvelu puh. 03 629 3204 on auki maanantaista torstaihin klo 08:00 - 12:00.
Yhteydenottopyyntö on mahdollista myös tekstiviestinä puhelinnumeroon 040 629 6191.

Tietosuojavastaava: Jaana Riikonen, tietosuojavastaava(at)omahame.fi.

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on neuvoa sosiaalihuollon asiakkaita ja heidän omaisiaan lakien soveltamiseen ja asiakkaiden oikeuksiin liittyen.

Ostopalveluna, alihankintana tai palveluseteleillä tuotetut palvelut

Kuntoutuksen tulosalueen tehtävänä on alihankintana/ostopalveluna tuotettujen palveluiden sisällön, laadun sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistaminen jo kilpailutusvaiheessa, palvelusetelipalveluntuottajien hyväksyntäprosessissa tai suorahankintana hankituissa palveluissa sopimusta tehdessä. Tarkistamme, että palveluntuottaja täyttää tilaajavastuulain mukaiset edellytykset sekä asetetut sisältö-, laatu- ja asiakasturvallisuusvaatimukset. Sopimuksesta vastaavan viranhaltijan tulee valvoa, että palveluntuottaja noudattaa sopimusta ja täyttää palvelulupauksensa. Sopimuksesta vastaava viranhaltija reagoi asiakkailta ja henkilökunnalta saatuihin palautteisiin palveluntuottajien toiminnasta viipymättä.

Lääkinnällisen kuntoutuksen fysio-, toiminta-, puheterapian sekä lymfa- ja jalkaterapian palveluita hankittaessa Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on käytössä palvelusetelit. Alihankintaa ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (palvelusetelilaki), palvelusetelien sääntökirjan yleinen osa ja lääkinnällisen kuntoutuksen fysio-, toiminta-, puhe-, lymfaterapian ja jalkaterapian sääntökirjan palvelukohtainen osa. Hyväksytyt palveluntuottajat löytyvät Palse.fi:stä.

Sääntökirjat Palvelusetelit palveluntuottajille - Oma Häme

Rintamaveteraanien kuntoutuksen fysio- ja jalkaterapian palveluita hankittaessa Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on käytössä palvelusetelit. Alihankintaa ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (palvelusetelilaki), palvelusetelien sääntökirjan yleinen osa ja rintamaveteraanien fysioterapian ja jalkaterapian sääntökirja. Palveluntuottajat näkyvät asiakkaille Palse fi:stä.

Apuvälinekeskus vastaa hyvinvointialueella lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden keskitetystä hankinnasta, eri apuvälineryhmien kilpailutuksista ja sopimusten hallinnasta noudattaen hankintalakia (L1397/2016) sekä hyvinvointialueen hankintaohjetta (2022). Apuvälinehankintoihin liittyvät kilpailutukset tehdään YTA –kilpailutuksina, joissa Tuomi toimii hankinta-asiantuntijana ja asiantuntijaryhmässä on aina mukana Oma Hämeen apuvälineasiantuntijaedustajat. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineistä peruukit

ja tukipohjalliset luovutetaan palvelusetelillä. Näitä palveluseteli –hankintoja ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009), palvelusetelien sääntökirjan yleinen osa sekä peruukkipalvelun ja tukipohjallispalvelun sääntökirjojen palvelukohtaiset osat. Hyväksytyt palveluntuottajat löytyvät Palse.fi -portaalista. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden hankintaa ja luovutusta ohjaavat myös STM:n asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011) sekä Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen luovutusperusteet 2023 (STM julkaisuja 2023:13).

Maksusitoumuksella hankitaan neuropsykologinen kuntoutus, musiikkiterapia, ratsastusterapia ja kuulokojeiden sovituspalvelu. Maksusitoumustuottajat ovat nähtävissä Effector -tietojärjestelmässä ko. oikeudet omaavilla ammattilaisilla.

2 Omavalvontasuunnitelman laatiminen, toimeenpano ja seuranta

Suunnitelman laadintaan tai päivitykseen osallistuneet

☒ Henkilöstö on osallistunut omavalvontasuunnitelman laatimiseen

☒ Asiakkaiden tai potilaiden ja läheisten osallisuus on huomioitu omavalvontasuunnitelman laatimisessa

Suunnitelman päivitys

Omavalvontasuunnitelma päivitetään aina kun toiminnassa tai ohjeistuksissa tapahtuu olennaisia muutoksia tai jos vastuuhenkilöitä vaihtuu. Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Omavalvontasuunnitelman muutokset tiedotetaan aina henkilöstölle.

Palveluverkkouudistuksen vuoksi omavalvontasuunnitelma päivitetään poikkeuksellisesti huhtikuussa 2026.

Suunnitelman toimeenpano ja seuranta

Julkisuus

Yksikön omavalvontasuunnitelma ja omavalvonnan seurantaraportit ovat nähtävillä Oma Hämeen verkkosivuilla www.omahame.fi sekä yksikössä.

3 Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Palvelualueiden tuottamat palvelut ja toiminta-ajatus

Kuntoutuksen tavoitteena on ylläpitää ja edistää asiakkaan toiminta- ja työkykyä, itsenäistä selviytymistä ja osallistumismahdollisuuksia. Lääkinnällinen kuntoutus on määritelty terveydenhuoltolaissa (1326/2010), 29 §. Terveyssosiaalityön lähtökohtana on perustuslain 19. pykälä niin sosiaali- että terveydenhuollossa. Terveyssosiaalityön toimintakenttä on laaja, ja sen keskeisiä tavoitteita ovat hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja turvallisuuden lisääminen sekä asiakkaan osallisuuden vahvistaminen

Palvelualueiden toimintaperiaatteet ja palveluiden sisällöt löytyvät tarkemmin liitteistä

Arvot ja toimintaperiaatteet

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen arvot ovat:

Yhdenvertaisuus. Hyvinvointialueella järjestetään kaikille kantahämäläisille asukkaiden palvelutarpeen mukaan rakennetut palvelut siten, että asiakasryhmien väliset palveluerot minimoidaan.

Asiakaslähtöisyys. Asiakas on keskipiste ja palvelut ovat asiakasta varten. Asiakaslähtöisyys merkitsee asiakkaan voimavaroista lähtevää osallisuutta ja kumppanuutta. Asiakas otetaan mukaan palvelujen kehittämiseen, suunnitteluun ja toimeenpanoon. Asiakkaan hyvinvointi tehdään yhdessä.

Vaikuttavuus. Hyvinvointialueella käytetään näyttöön perustuvia vaikuttavimpia toimintatapoja, jotka luovat lisäarvoa asiakkaalle. Vaikuttavuus on toiminnan tai palvelun aikaansaama muutos asiakkaan tilassa.
Rohkeus. Hyvinvointialueella on kyky muutokseen sekä kyky kokeilla erilaisia toimintatapoja ja valita niistä toimivat. Se on myös kykyä päättää ja toimia.

Hyvinvointialueen arvot käydään yksikössä läpi vähintään kerran vuodessa.

Arvot näkyvät kuntoutustoiminnassamme seuraavasti:
Yhdenvertaisuus
Kohtelemme jokaista asiakasta yksilönä, kunnioitamme heidän kokemuksiaan ja otamme huomioon heidän toiveensa ja tarpeensa. Kuntoutus suunnitellaan yhdessä asiakkaan kanssa, ja kommunikaatio on avointa, kuuntelevaa ja empaattista.
Asiakaslähtöisyys
Rakennamme ja ylläpidämme luottamusta asiakkaiden, läheisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa toimimalla läpinäkyvästi ja rehellisesti. Pidämme kiinni sovituista asioista ja kunnioitamme asiakkaan itsemääräämisoikeutta.
Vaikuttavuus
Käytämme näyttöön perustuvia menetelmiä ja arvioimme säännöllisesti kuntoutuksen tuloksellisuutta. Kehitämme ja päivitämme toimintaamme jatkuvasti asiakaspalautteen ja tutkimustiedon perusteella, jotta saavutamme parhaat mahdolliset kuntoutustulokset.
Rohkeus
Otamme vastuun omasta työstä, osaamisen kehittämisestä ja asiakasturvallisuuden varmistamisesta

Johtamisjärjestelmä

Kuntoutuksen tulosaluejohtajan ja kuntoutuksen palvelupäällikön lisäksi jokaisella kuntoutuksen palvelualueella on oma vastuullinen johtaja.

Liitteissä on tarkemmin kirjattu vastuuhenkilöt palvelualueittain.

4 Riskienhallinta

Luettelo asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvien riskienhallinnan ja omavalvonnan toimeenpanon ohjeista ja suunnitelmista

- perehdytyssuunnitelma
- koulutussuunnitelma
- tietoturva- ja tietosuojaohje
- valmiussuunnitelma
- pelastussuunnitelma
- poistumisturvallisuusselvitys
- omavalvontaohjelma ja asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma
- infektioidentorjunnan ohjeistus
- HaiPro ja Spro-toimintaohje
- lääkehoitosuunnitelma
- ohjeet rajoitustoimenpiteiden käytöstä

Riskien, poikkeamien ja epäkohtien tunnistaminen ja ilmoittaminen

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on käytössä kokonaisvaltainen toiminnan ja johtamisjärjestelmän riskienhallinta. Ohjeet riskienhallintaan löytyvät henkilöstölle intranetistä.

Asiakas- ja potilasturvallisuusriskien ja poikkeamien tunnistamisessa hyödynnetään useista eri tietolähteistä saatavaa tietoa. Näitä ovat:

- vaaratapahtumailmoitukset
- henkilöstön epäkohtailmoitukset
- asiakas- ja potilaspalautteet
- erilaiset selvitykset ja tutkinnat
- riskien arvioinnit
- muistutukset, kantelut ja korvatut potilasvahingot
- erilaiset seurantamittarit.

Toiminnan riskit ja niiden hallinta

Kuntoutuksen yhteisiä keskeisiä riskejä asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta.

Tunnistettu riski	**Riskin arviointi (suuruus ja vaikutus)**	**Ehkäisy- ja hallintatoimet**
Henkilöresurssit	Asiakaspalautteet, työyhteisökeskustelut	Jonojen seuranta, henkilöstön jaksamisen aktiivinen seuranta
Väkivallan uhka	Haipro	Koulutus ja ennaltaehkäisy
Kuormittuminen asiakkaan monista tai vaikeista ongelmista	Työkykykeskustelut	Kollegiaalinen tuki
Tiedon käsittely	Hyvinvointialueen muuttuneet toimintatavat haastavat työntekijöitä kognitiivisesti.	Koulutus ja henkilöstön motivointi

Vaaratapahtumien ilmoittaminen

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella vaaratapahtumien ilmoittamiseen, käsittelyyn ja raportointiin hyödynnetään Awanic Oy:n HaiPro -järjestelmää. Henkilöstön tulee ilmoittaa järjestelmään havaitsemistaan haittatapahtumista ja läheltä piti-tilanteista. Myös asiakkaat, potilaat ja heidän läheisensä voivat ottaa esille turvallisuudessa havaitsemansa puutteet ja tehdä vaaratilanneilmoituksen Oma Hämeen verkkosivujen kautta tai halutessaan paperisella lomakkeella.

Epäkohtien ilmoittaminen

Jokaisen palveluyksikön henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä työskentelevän on ilmoitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä yksikön vastuuhenkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden. Ilmoitusvelvollisuus perustuu lakiin sosiaali- ja terveyspalveluiden valvonnasta (741/2023, §29). Työnantaja ei kohdista ilmoituksen tehneeseen henkilöön kielteisiä vastatoimia tehdyn ilmoituksen seurauksena.

Kuntoutuksen työntekijöillä on velvollisuus ilmoittaa riski- ja vaaratilanteet. Kuntoutuksen perehdytykseen kuuluu tutustuminen vaara- ja uhkatilanneohjeisiin. Lähijohtajat huolehtivat, että turvallisuusriskejä työyksikössä arvioidaan säännöllisesti. Yleistä tietoa riskeistä, vaaratilanteista sekä haittatapahtumista hankitaan ja hyödynnetään turvallisuuden parantamiseen.

Riskit on kuvattu palvelualueittain WPro -riskien hallintajärjestelmässä

Riski, poikkeama, epäkohta tai ilmoitusvelvollisuus	**Ilmoittamistapa**	**Ilmoitus viranomaiselle tai muulle taholle** (tarvittaessa)
Asiakas- ja potilasturvallisuuden vaaratapahtumat	HaiPro	
Vakava vaaratapahtuma	HaiPro, Asiakas- ja potilasturvallisuusyksikkö	Aluehallintovirasto/Valvira
Epäkohta asiakkaan / potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023, § 29)	SPro, palveluyksikön vastuuhenkilö	Aluehallintovirasto
Ilmoitus tuentarpeessa olevasta henkilöstä	Oma Hämeen verkkosivut / Tuen tarpeen ilmoitukset	
Työturvallisuusilmoitus ja riskienhallinta	HaiPro / WPro	Fimea, Aluehallintovirasto
Tietoturva- ja tietosuojapoikkeamat	HaiPro, tietosuojavastaava	Tietosuojavaltuutettu
Lääkkeiden ja rokotusten haittavaikutukset	Fimean haittavaikutusilmoitus	Fimea
Lääkkeiden tuotevirhe-epäily	Sairaala-apteekki, apteekki.khks(at)omahame.fi	
Lääkinnällisten laitteiden poikkeamat	HaiPro	Fimea Laitteen valmistaja, valtuutettu edustaja, maahantuoja tai jakelija
Asiakas- ja potilastietojärjestelmän vaaratilanteet	HaiPro	Fimea ja Valvira
Säteilyvaarapoikkeama	Intranet / Ilmoitus säteilyturvallisuuspoikkeamasta	STUK
Hoitoon liittyvät infektiot	SAI-järjestelmä, prevalenssitutkimukset	
Yleisvaaralliset ja valvottavat tartuntataudit	Ilmoitus hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavalle lääkärille tartuntataudit(at)omahame.fi, tartuntatautirekisteri: lääkärin tartuntatauti-ilmoitus ja tartuntatautiepäily	THL
Ruoka- ja vesivälitteiset epidemiat	Ilmoitus hyvinvointialueen tartuntataudeista vastaavalle lääkärille tartuntataudit(at)omahame.fi	Ruokavirasto ja THL
Ilmeinen palonvaara tai muu onnettomuusriski rakennuksessa tai asunnossa (Pelastuslaki 42 §)	Pelastustoimen lomake	
Henkilöstöön kohdistuva epäasiallinen käytös tai häirintä	HaiPro	Aluehallintovirasto

Riski, poikkeama, epäkohta tai ilmoitusvelvollisuus	**Ilmoittamistapa**	**Ilmoitus viranomaiselle tai muulle taholle** (tarvittaessa)
Vakava väärinkäytös tai korruptioepäily	Intranet / väärinkäytösten ilmoituskanava	

Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsittely

HaiPro-vaaratapahtumailmoitukset
Vaaratapahtumailmoitukset käsitellään hyvinvointialueen HaiPro-ohjeen mukaisesti. Ilmoitukset otetaan käsittelyyn viimeistään kahden viikon kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Vaaratapahtumailmoitusten käsittelystä vastaa kunkin palvelualueen lähijohtajat ja palvelupäälliköt. Vaaratapahtumia käsitellään palvelualueiden palaverissa. Tuloaluejohtaja kokoaa ja raportoi henkilökunnalle koko kuntoutuksen tulosalueen vaaratapahtumista vähintään vuosittain.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella suoritetaan vakavien vaaratapahtumien tutkintaa asiakas- ja potilasturvallisuusyksikön koordinoimana. Tutkinnan käynnistämistä harkitaan aina, kun asiakkaalle tai potilaalle on tapahtunut hoidon aikana haittatapahtuma, josta on ollut asiakkaalle tai potilaalle vakavia seurauksia. Tutkinnan voi käynnistää myös tilanne, josta ei ole tullut asiakkaalle tai potilaalle vakavia seurauksia, mutta tilanne on muuten usein toistuva tai koskettaa useampaa yksikköä. Vaaratilanteet, joista oli tai olisi voinut olla vakava seuraus, otetaan heti käsittelyyn.

Henkilöstön epäkohtailmoitukset
Henkilöstön epäkohtailmoitukset otetaan yksikön johdon käsittelyyn viipymättä. Yksikön vastuuhenkilö tiedottaa saapuneesta ilmoituksesta omaa lähijohtajaansa, ja he määrittelevät toimenpiteet, joilla epäkohta epäkohdan uhka tai lainvastaisuus korjataan.

Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava ja ilmoituksen tehnyt henkilö voi ilmoittaa asiasta salassapitosäännösten estämättä Aluehallintovirastoon tai Valviraan, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa taikka muuta lainvastaisuutta ei korjata viivytyksettä.

5 Asiakkaan ja potilaan asema sekä oikeudet

Kuntoutuksen ammattialakohtaiset suunnitelmat
Kuntoutuksen ammattilaiset laativat yhdessä asiakkaan kanssa toimintakykyä tukevan ja parantavan suunnitelman, joka on osa asiakkaan terveys- ja hoitosuunnitelmaa. Hoitosuunnitelman päivittämisestä vastaa vastuutyöntekijät. Kuntoutuja ja hänen lähiomaisensa ovat tärkeässä roolissa kuntoutuksen suunnitelman toteutuksessa ja seurannassa. He ovat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan suunnitelman tekemiseen.

Kuntoutussuunnitelma
Lääkinnällinen kuntoutus perustuu aina kuntoutussuunnitelmaan. Kuntoutussuunnitelma laaditaan useimmiten moniammatillisesti, mutta tapauksissa, joissa kuntoutus on lyhytaikaista, ja toteutuu hyvinvointialueen omana toimintana, kuntoutussuunnitelmalla tarkoitetaan arvioineen ammattilaisen ammattialakohtaisia suunnitelmia, kuten terapiasuunnitelmaa.
Pitkäaikaisessa kuntoutustarpeessa edellytetään moniammatillista arviota. Moniammatillinen arvio

sisältää terapeuttien arviot toimintakyvystä, kuntoutustarpeesta, ja kuntoutuksessa käytettävistä menetelmistä, jonka perusteella lääkäri laatii kuntoutussuunnitelman. Kuntoutussuunnitelman tavoitteet laaditaan yhdessä kuntoutujan ja/tai hänen läheistensä kanssa. Keskeistä on tunnistaa ne toimintakyvyn osa-alueet, joita voidaan aktiivisen kuntoutuksen keinoin tukea tai parantaa.
Lisäksi kuntoutujan toimintakykyä, elämänlaatua ja osallisuutta tukevat muut palvelut on syytä tunnistaa (esim. apuvälinepalvelut, kodin muutostyöt tai muut tukitoimet), kirjata ja kontaktoida palveluita myöntävät tahot (apuvälinetoimipisteet/apuvälinekeskus, vammaispalvelut, sosiaalihuolto).

Käytössämme on toimintakyvyn ja työkyvyn arviointiin toimintakykymobiili ja soveltuvia mittareita TOIMIA-tietokannassa.

Asiakkaan ja potilaan kohtelu

Kuntoutusasiakkaiden hyvään kohteluun kuuluu asiakkaan ihmisarvon, vakaumuksen ja yksityisyyden kunnioittaminen, hänen itsemääräämisoikeutensa huomioiminen sekä äidinkielen, kulttuuritaustan ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen palveluja toteuttaessa. Tavoitteena on varmistaa palvelujen laatu ja potilasturvallisuus.

Itsemääräämisoikeuden varmistaminen

Itsemääräämisoikeudella tarkoitetaan yksilön oikeutta määrätä omasta elämästään ja oikeutta päättää itseään koskevista asioista.

Kuntoutuksen palvelut toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta asiakkaan itsemääräämisoikeutta. Rajoitustoimenpiteille on aina oltava laissa säädetty peruste ja rajoittavista toimenpiteistä tulee tehdä asianmukaiset kirjalliset päätökset voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rajoitustoimien tulee toteuttaa lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen. Kehitysvammaisten asiakkaiden kohdalla noudatetaan vammaispalvelulain määräyksiä.

Asiakkaan, potilaan ja läheisen osallisuus

Asiakkaan osallisuutta vahvistetaan kuulluksi tulemisen ja kohtaamisen avulla sekä tarjoamalla asiakkaalle ajantasainen ja helposti saavutettavissa oleva tieto palveluista. Asiakaspalautteiden myötä asiakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan kehittämiseen. Asiakkaat, potilaat ja heidän läheisensä voivat ottaa esille turvallisuudessa havaitsemansa puutteet ja tehdä vaaratilanneilmoituksen Oma Hämeen verkkosivujen kautta tai halutessaan paperisella lomakkeella

<u>Asiakaspalaute</u>
Asiakkailta kerätään asiakaspalautetta NPS tekstiviestikyselyllä. Henkilökunta saa säännöllisesti henkilökohtaiset asiakaspalautteet luettavaksi.

Asiakkaat antavat palautetta tarvittaessa Oma Hämeen palautepalvelun kautta. Asiakkaan pyynnöstä asiakkaaseen otetaan yhteyttä hänen toivomallaan tavalla joko sähköpostitse tai puhelimitse,

Asiakkaan ja potilaan oikeusturva

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on neuvoa sosiaalihuollon asiakkaita ja heidän omaisiaan lakien soveltamiseen ja asiakkaiden oikeuksiin liittyen.

Potilasasiavastaavan tehtävänä on tiedottaa potilaan oikeuksista terveydenhuollon eri palveluissa sekä neuvoa potilaita ja terveydenhuollon henkilöä potilaslain soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä, esimerkiksi tiedonsaantia, itsemääräämisoikeutta ja hoidon saatavuutta koskevissa asioissa.

Sosiaali- ja potilasasiavastaavien yhteystiedot löytyvät omavalvontasuunnitelman alusta.

Mahdollisissa ongelmatilanteissa asiakkaan tai potilaan on suositeltavaa olla yhteydessä suoraan palveluyksikön lähijohtajaan, jonka kanssa tilannetta voidaan lähteä selvittämään. Jos asia ei selviä keskustelemalla, on asiakkaalla ja potilaalla oikeus tehdä kirjallinen muistutus yksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös asiakkaan tai potilaan laillinen edustaja, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa, pääsääntöisesti yhden kuukauden kuluessa. Muistutuksen voi tehdä vapaamuotoisesti tai käyttää laadinnassa valmista pohjaa.

Muistutus toimitetaan Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kirjaamoon:
Kanta-Hämeen hyvinvointialue Viipurintie 1–3, 13200 HÄMEENLINNA
tai turvasähköpostilla osoitteeseen: https://www.turvaposti.fi/viesti/omahame@omahame.fi.

Jos tilanne ei selviä muistutuksen avulla, asiakas, potilas tai hänen edustajansa voi tehdä kantelun Aluehallintovirastolle, Valviralle tai eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Kuntoutuksen tulosaluejohtaja, palvelualueylilääkärit ja palvelupäälliköt käsittelevät kuntoutukseen liittyvät muistutukset, kantelu- ja muut valvontapäätökset viivytyksettä.

6 Palvelun sisältö

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

Palvelualueiden palveluiden saavutettavuuteen ja saatavuudet löytyvät LIITTEISTÄ

Nuorten ja aikuisten sekä lasten kuntoutuksen palvelupolut on kuvattu.
Lasten (alle-16-vuotiaat) kuntoutuksen palvelupolku
Nuorten ja aikuisten kuntoutuksen palvelupolku

Lasten kuntoutuksen palvelupolulta löydät tietoa ja keinoja kuntoutumisen tueksi arjessa. Polulta löydät lisäksi tietoa kuntoutuksesta ja siihen liittyvistä käytännöistä Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Nuorten kuntoutustarpeet ovat usein erilaisia kuin lasten.

Nuorten ja aikuisten kuntoutuspolulla kuvataan pääosin perusterveydenhuollon lääkinnällisen kuntoutuksen prosessia.

Hoitotakuun lainsäädäntö 2024 hoitoon pääsyyn fysioterapeutin suoravastaanotolle hoidontarpeen arvioinnin jälkeen.

Kansalliset suosituksia:
Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026
Käypä hoito –suositukset Sosiaali- ja terveyspalvelujen suosituksia ja ohjeita (STM)
Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutukseen ohjaamisen perusteet 2022 (STM)
Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma vuosille 2020-2022 (STM)
Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 (STM

Asiakkaiden ja potilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Asiakkaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä vahvistetaan kuulluksi tulemisen ja kohtaamisen avulla sekä tarjoamalla asiakkaalle ajantasainen ja helposti saavutettavissa oleva tieto sote- ja hytepalveluista.

Terapia- tai kuntoutussuunnitelmiin kirjataan asiakkaan terapiaa koskeva kuntoutusarviot ja suunnitelma kuntoutuksen järjestämiseen sekä seurantaan. Tarvittaessa kuntoutussuunnitelma laaditaan moniammatillisesti yhdessä asiakkaan ja hänen läheisensä kanssa. Terapeuttista suunnitelmaa seurataan ja päivitetään asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Ravitsemus ja ruokahuolto

Kuntoutuksessa huomioidaan asiakkaan ravitsemus ja ruokahuolto, sillä ne tukevat kuntoutujan terveyttä ja toimintakykyä eri elämäntilanteissa. Hyvät ruokailutavat ja ravitsemussuositusten noudattaminen tukevat kuntoutuksen tavoitteiden saavuttamista.

Infektioiden torjunta

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella toimii yhteinen infektioidentorjuntayksikkö, jonka lakisääteinen tehtävä on huolehtia hoitoon liittyvien infektioiden (HLI) torjunnan kehittämisestä alueen sote-yksiköissä. Henkilöstö löytää infektioiden torjuntayksikön yhteystiedot ja hyvinvointialueen infektioidentorjuntaohjeet Oma Hämeen intranetistä.

Jokaiseen hoitoa tai hoivaa toteuttavaan sosiaali- tai terveyspalveluita tuottavaan yksikköön on nimetty hygieniayhdyshenkilö. Hygieniayhdyshenkilö toimii oman yksikkönsä infektioiden torjunnan asiantuntijana yhteistyössä yksikkönsä lähijohtajan kanssa sekä yhteyshenkilönä yksikkönsä ja infektioidentorjuntayksikön välillä.

Kuntoutuksen palvelualueilla on omat hygieniavastaavat

Uudet työntekijät ja opiskelijat perehdytetään infektioiden torjuntaan ja seurantaan. Lisäksi heille annetaan kirjallinen "Tietoa infektioiden torjunnasta uudelle työntekijälle" -ohje, jonka henkilöstö löytää Oma Hämeen intranetistä.

Epidemioista ja vakavista infektiotapauksista tiedotetaan ja konsultoidaan Kanta-Hämeen hyvinvointialueen infektioidentorjuntayksikköä.

Asiakkaan hoitoon ja kuntoutukseen liittyviä infektioita seurataan kuntoutuksessa havainnoimalla sekä käyttämällä hyväksi potilastietojärjestelmiä.

Lääkehoito

Kaikissa yksiköissä, joissa toteutetaan lääkehoitoa, tulee olla ajantasainen Turvalliseen lääkehoito-oppaaseen (6/2021) perustuva lääkärin allekirjoittama lääkehoitosuunnitelma. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään aina toiminnan muuttuessa ja vähintään kerran vuodessa.

Kuntoutuksen tulosalueella kipupoliklinikalla ja fysiatrialla toteutetaan lääkehoitoa. Kummallakin polilla on käytössä erikoissairaanhoidon mukainen lääkehoitosuunnitelma. Kumpikin poliklinikka siirtyy yhteiseen ohjeistukseen seuraavan päivityksen myötä ASSIssa.

Lääkehoitosuunnitelma on päivitetty: 1.8.24. (kipupoliklinikka)

Etä- ja digipalvelut ja tietojärjestelmät

Etä- ja digipalvelut
Kuntoutuksessa toimii keskitetty kuntoutuksen ensilinja, fysioterapia-chatpalvelu, tunnisteinen fysioterapian videovastaanotto ja etäryhmät.

Ensilinja on avoinna ma-pe klo. 8.00-14.00 välillä. Aukioloajan ulkopuolella tulee tiedote, josta soittaja voi valita ja jättää takaisinsoittopyynnön. Tekstiviestin voi lähettää palveluun kaikkina aikoina (24/7). Etävastaanotto sisältää kuntoutuksen ammattilaisen antamaa ohjausta, neuvontaa, arviointia, ajanvarausta ja kuntoutuksen edistymisen seurantaa.
Asiakkaat voivat asioida kuntoutuksen ammattilaisen kanssa myös chatin kautta. Fysioterapia-chat -palvelu löytyy Oma Häme -mobiilista ja verkkosivujen alakulmasta.
Ensilinjassa asiakas voi asioida seuraavissa asioissa:

- Jos sinulla on uusi nivel- tai lihasoire, joka ei ole syntynyt tapaturman seurauksena

- Ajanvaraus: Palvelussa voi varata aikoja Oma Hämeen perusterveydenhuollon fysioterapeutille.
- Ajan peruutukset seuraaviin palveluihin: Kuntoutuksen ryhmäajat, fysioterapian, jalkaterapian, toimintaterapian ja puheterapeutin vastaanottoajat perutaan kuntoutuksen keskitetystä puhelinpalvelusta.
- Yhteydenottopyynnöt: Jalka- ja toimintaterapeutin yhteydenottopyynnöt
- Yhteydenotot aikuisten palveluseteleihin ja maksusitoumuksiin liittyen

Asiakasta ohjeistetaan etävastaanottojen palveluiden käytössä.

Tietojärjestelmät
Palveluyksikössä käytetään vain sellaisia asiakastietolain tarkoittamia tietojärjestelmiä, joiden tiedot löytyvät Valviran tietojärjestelmärekisteristä.

Kuntoutuksen ammattilaiset ovat suorittaneet asiakastietolakikoulutuksen. Velvoittavien koulutuksiin osallistumista ja suorittamista seurataan lähijohtajan toimesta.

Lääkinnälliset laitteet

Yksikössä on käytössä ainoastaan vaatimusten mukaisia CE-merkittyjä lääkinnällisiä laitteita. Lääkinnällisissä laitteissa käytetään vain valmistajan laatimia tai hyväksymiä käyttöohjeita. Käyttöpaikan soveltuvuus laitteen turvalliseen käyttöön varmistetaan aina laitevalmistajan ja lain edellyttämillä tavoilla. Laitteet säädetään, ylläpidetään ja huolletaan valmistajan ohjeistuksen mukaisesti. Käytössä olevien ja edelleen luovutettujen laitteiden turvallisuudesta huolehditaan seurantajärjestelmälle asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Yksikössä on nimettynä laitevastaava. Lääkinnällisiin laitteisiin liittyvästä osaamisen varmistamisesta vastaa lähijohtaja yhdessä yksikön laitevastaavan kanssa.

Kaikki lääkinnälliset laitteet on viety laitehallintaan (Effector) ja niistä vastaa tekniikka. Lääkinnällisistä laitteista vastaavat Kauro Mulari ja Kati Rinne. Jatkossa tavoitteena on saada kaikki kuntoutuksen lääkinnälliset laitteet laatuporttiin. Laitepassit ovat työn alla. Laatuportin digitaalinen laitepassi auttaa täyttämään laiteosaamisen viranomaisvaatimukset sekä edistämään sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön laiteosaamista.

Lääkinnällisiin laitteisiin liittyvistä vaaratapahtumista tehdään HaiPro -ilmoitus, jonka kautta voi tehdä ilmoituksen myös Fimeaan. Lisäksi terveyttä vaarantavista vaaratapahtumista tulee tehdä ilmoitus valmistajalle, valtuutetulle edustajalle, maahantuojalle tai jakelijalle. Asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyvistä vaaratilanteista ilmoitetaan lisäksi Valviraan. Yksikön lähijohtaja voi tarvittaessa ottaa yhteyttä asiakas- ja potilasturvallisuusyksikköön (potilasturvallisuus@omahame.fi) ilmoituksen tekemiseksi.

Moniammatillinen yhteistyö ja hoitoketjut

Asiakas ja potilas voi tarvita useita palveluja. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan ja potilaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku.

Kuntoutus on aktiivisesti ollut mukana rakentamassa monialaisia palveluita tarvitsevien palvelupolkuja. Huomioimme myös erityisen tuen palveluita tarvitsevat asiakkaat toiminnassamme. Teemme yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien, Kelan, vakuutusyhtiöiden, muiden hyvinvointialueiden, kolmannen sektorin toimijoiden, liikuntapalveluiden, päiväkotien ja oppilaitosten kanssa.

Kuntoutuksen tavoitteena on vähentää syrjäytymistä ja edistää osallisuutta vahvistamalla asiakkaan valmiuksia toimia työelämässä ja yhteiskunnassa.

Alihankintana ostettujen palvelujen laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistaminen

Palveluiden sisältö, laatu ja asiakasturvallisuus varmistetaan kilpailutusvaiheessa tai suorahankintana hankituissa palveluissa sopimusta tehdessä. Palveluiden laatua ja asiakasturvallisuutta seurataan asiakaspalautteiden avulla.

7 Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Kuntoutuksen palvelualueiden henkilöstön määrät ja rakenteet löytyvät LIITTEISTÄ (9).

Nimike tai koulutus	Lukumäärä

Rekrytointi

Henkilöstö löytää Kanta-Hämeen hyvinvointialueen rekrytointiohjeet Rekrytoinnin käsikirjasta.

Lähijohtaja tarkistaa henkilön ammattipätevyyden Valviran ylläpitämästä keskusrekisteristä (JulkiTerhikki ja JulkiSuosikki). Lähijohtaja vastaa myös henkilön muun soveltuvuuden varmistamisesta.

Alaikäisten, iäkkäiden ja vammaisten kanssa työskenteleviltä henkilöiltä tarkastetaan rekrytoinnin yhteydessä rikosrekisteriote lainsäädännön edellyttämällä tavalla (laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002, laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023).

Perehdytys ja osaamisen kehittäminen ja varmistaminen

Perehdytys

Henkilöstö ja opiskelijat perehdytetään palveluittain perehdytyksestä vastaavan toimesta. Perehdytyssuunnitelma.

Osaamisen varmistaminen
Lähijohtaja käy onnistumiskeskustelut henkilöstönsä kanssa hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaisesti

Täydennyskoulutukset

Henkilöstön koulutussuunnitelmat laaditaan vuosittain ja koulutuksiin tasapuolinen ja tarkoituksenmukainen osallistuminen tapahtuu lähijohtajien ja kuntoutuspäällikön koordinoimana. 14 / 18 Oma-Häme — Kanta-Hämeen hyvinvointialue Täydennyskoulutusta järjestetään hyvinvointialueen yhteisen koulutussuunnitelman mukaisesti joko sisäisenä omana koulutuksena tai ulkoisina koulutuksina

Turvallisuuskoulutukset
Jokainen työntekijä suorittaa vuosittain Oppiportin Tietoturva sosiaali- ja terveydenhuollossa verkkokoulutuksen. Lähijohtajat ja muut johtotehtävissä työskentelevät suorittavat johdon ja esihenkilöiden tietoturvakoulutuksen ja tietoturvariskien hallinta terveydenhuollon organisaatioissa -kurssit.

Turvallisuuskoulutuksiin osallistumisia seurataan henkilöstön onnistumiskeskustelujen yhteydessä. Asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelman suosituksia noudatetaan ja koulutuksiin osallistumiset edellytetään.

Opiskelijat harjoittelussa ja työsuhteessa

Opiskelijoiden ohjaukset ovat palveluittain aina jonkun ohjaukseen perehtyneen ammattilaisen vastuulla

Työhyvinvointi ja työsuojelu

Työntekijöiden turvallisuuden ja terveellisyyden edistämiseksi sekä työkyvyn ylläpitämiseksi on Oma Hämeessä laadittu työsuojelun toimintaohjelma, joka kattaa työpaikan työolojen kehittämistarpeet ja työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset. Työsuojelun toimintaohjelmassa määritellään työsuojelun päämäärä ja tavoitteet, vastuut ja toimivalta. Työolojen seuranta ja kehittäminen ovat suunniteltua toimintaa, jolla ennakolta torjutaan ja ehkäistään tapaturmien, terveyshaittojen ja vaaratilanteiden ilmenemistä sekä pyritään ylläpitämään hyvää työilmapiiriä ja työssä jaksamista. Toimintaohjelma tukee työyksikkökohtaisten toimintasuunnitelmien laatimista ja päivittämistä.

Oma Hämeen työhyvinvointiohjelmassa määritellään keinot ja prosessit, joilla edistetään työntekijän innostusta työhönsä ja työkykyä. Työhyvinvointiohjelma pitää sisällään mm. työhyvinvointia ja työkykyä tukevan ohjeistuksen, päihdeohjelman sekä työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvän ohjeistuksen. Työntekijöiden työhyvinvointia seurataan mm. työhyvinvointikyselyillä ja erilaisilla HR-mittareilla, kuten sairauspoissaoloseurannalla.

Lähijohtajat laativat yhdessä henkilöstön kanssa työturvallisuuslain edellyttämän työn vaarojen kartoituksen ja riskinarvioinnin. Riskinarviointi tehdään toimipistekohtaisesti WPro-järjestelmässä kolmen vuoden välein ja päivitetään vuosittain. Riskinarviointi toimii yksikkökohtaisen työsuojelun toimintasuunnitelman pohjana.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen työterveyshuollosta vastaa Terveystalo. Ennaltaehkäiseviin työterveyshuoltopalveluihin kuuluvat työpaikkaselvitykset, jotka toteutetaan työpaikan, työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistyönä. Muita työterveyshuollon lakisääteisiä tehtäviä ovat neuvonta ja ohjaus, terveystarkastukset, työkykyä ylläpitävään toimintaan osallistuminen sekä osatyökykyisten työntekijöiden terveydentilan seuranta. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma sisältää työterveyshuollon yleiset tavoitteet, sen laajuuden sekä työpaikan olosuhteisiin perustuvat tarpeet sekä niistä johtuvat toimenpiteet.

Tartuntatautilain 48§:n mukaista rokotussuojaa edellytetään tartuntatautien vakaville seurauksille alttiiden asiakkaiden ja potilaiden parissa työskenteleviltä.

8 Toimitilat

Toimitilat ja tilojen käytön periaatteet

Kuntoutuksen tulosalueen perusterveydenhuollon toimitiloja on Janakkalan seudulla, Riihimäen seudulla, Parolassa, Forssan seudulla ja Hämeenlinnan seudulla.

Erityistason toimitilat ovat Hämeenlinnassa.

Tulosalueen tilat koostuvat vastaanottotiloista, ryhmätyötiloista, kokoustiloista ja toimistotiloista. Jokaisen palvelualueen tilat on suunniteltu kuntoutuspalvelujen toimintaa vastaaviksi. Forssassa,

Tilat ovat esteettömiä. Tilojen terveellisyys ja turvallisuus huomioidaan työn arjessa ja työpaikkatarkastuksissa.

Tarkemmat tiedot tiloista löytyy LIITTEISTÄ (9).

Teknologiset ratkaisut
Kulunvalvontalaitteet ovat, samoin murto- ja palosuojaus. Vartijahälytysjärjestelmä.

Siivous ja puhtaanapito

Yksikössä on siivous- ja puhtaanapitosuunnitelma. Suunnitelmassa on määriteltynä eri tilojen siivoustaajuudet sekä määräaikaistöiden suorittamisen aikavälit. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella epidemiatilanteiden siivouksesta konsultoidaan infektioidentorjuntayksikköä. Oma Hämeen intranetissä on henkilöstön saatavilla ohjeet mm. Vatsatautiepidemiaan.

Pyykki- ja vaatehuolto ulkoisen toimijan toimesta. Henkilöstö perehdytetään työsuhteen alkaessa puhtaanapidon ja pyykkihuollon järjestämiseen.

9 Asiakas- ja potilastietojen käsittely, kirjaaminen ja tietosuoja

Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja kirjaaminen

Asiakkaiden ja potilaiden tietoja käsittelevillä työntekijöillä ja opiskelijoilla on vaitiolovelvollisuus, ja tietojärjestelmien käyttöoikeuksien saaminen edellyttää kirjallista tietoturva- ja tietosuojasitoumusta. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus jatkuu palvelussuhteen päättymisen jälkeenkin.

Henkilöstön perehdytyksen yhteydessä käydään läpi henkilötietojen käsittelyyn ja kirjaamiseen liittyvät ohjeistukset. Työntekijä noudattaa tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyviä ohjeita ja säännöksiä. Jokainen työntekijä saa henkilökohtaiset tunnukset potilastietojärjestelmiin. Asiakkaan suostumus ja tietojen käyttötarkoitus määrittävät eri toimijoiden oikeuksia käyttää eri rekistereissä olevia potilastietoja.

Palveluntuottajien velvollisuudet asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn ja kirjaamiseen on kuvattu sääntökirjoissa ja sopimuksissa.

Tietoturva ja tietosuoja

Hyvinvointialueen tietoturvan ja tietosuojan periaatteet, käytännöt ja vastuut määritellään Kanta-Hämeen hyvinvointialueen tietoturva- ja tietosuojapolitiikan asiakirjassa.

Etätyötehtävät ovat sen luonteisia, että tietoturva tai –suoja ei vaarannu. Kaikkien etätyötätekevien kanssa tehdään etätyösopimus.

Tietoturvaloukkauksella tarkoitetaan tapahtumaa tai tekoa, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu tai niitä luovutetaan luvattomasti tai henkilötietoihin pääsee käsiksi taho, jolla ei ole henkilötietoihin oikeutta. Kaikista henkilötietojen tietoturvaloukkauksista tehdään välittömästi HaiPro-ilmoitus.

Hyvinvointialueen henkilöstö suorittaa vuosittain tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen. Lähijohtajat vastaavat hyväksytyn koulutuksen suorittamisesta.

10 Yhteenveto kehittämissuunnitelmasta

Yksikön kehittämistavoitteet ja suunnitellut toimenpiteet asiakas- ja potilasturvallisuuteen, palvelun laatuun, omavalvontaan tai riskienhallintaan liittyen

Omavalvontasuunnitelma päivitetään aina, jos toiminnassa tai ohjeistuksissa tapahtuu olennaisia muutoksia tai jos vastuuhenkilöitä vaihtuu. Omavalvontasuunnitelma tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Palvelualueiden omavalvonnassa havaitut laatupoikkeamat ja epäkohdat ohjaavat kuntoutustoiminnan kehittämistä. Omassa toiminnassa tapahtuvista muutoksista vastaa johtoryhmä ja omalta palvelualueeltaan palvelualuepäälliköt. Kannustus riskeistä ilmoittamiseen Yhteistyön kehittäminen muiden terveydenhuollon ammattilaisten kanssa

Omavalvontasuunnitelman hyväksyy ja vahvistaa palveluyksikön vastaava johtaja.

Paikka ja päiväys: Hämeenlinna 17.10.2025

Allekirjoitus: Virpi Kröger, Kuntoutuksen tulosaluejohtaja

LIITTEET 1-9

Sisällys

LIITE 1 Aikuisten kuntoutuksen palvelualue 2
LIITE 2 Apuvälinekeskus 5
LIITE 3 Fysiatria 9
LIITE 4 Kehitysvammapoliklinikka 13
LIITE 5 Kipupoliklinikka 17
LIITE 6 Lasten ja nuorten kuntoutuksen palvelualue 21
LIITE 7 Kuntoutusohjaus 25
LIITE 8 Kuulokeskus 28
LIITE 9 Terveyssosiaalityö 32

LIITE 1 Aikuisten kuntoutuksen palvelualue

Aikuisten fysio-, jalka-, puhe- ja toimintaterapia perustasolla

Lähijohtaja Forssa (ja Hämeenlinna), palvelupäällikkö Pilvi Nieminen

Riihimäen seudun ja Janakkalan kuntoutuksen lähijohtaja Sanna Korkkinen

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Aikuisten kuntoutuksen toiminta-ajatuksena on tuottaa perustason kuntoutuksen palveluita Oma Hämeen väestölle fysioterapian osalta kaiken ikäisille sekä toiminta- ja jalkaterapeutin palveluita yli 16-vuotiaille. Forssan lasten toimintaterapiaa tuotetaan yhteistyössä aikuisten ja lasten ja nuorten toimintaterapeuttien kanssa

Toimintaperiaatteena on tuottaa vaikuttavia palveluita oikea-aikaisesti. Palveluiden tavoitteena on kuntoutujan arjen toimintakyvyn edistäminen ja osallisuuden lisääminen.

Yksiköiden lähijohtajat vastaavat toiminnan omavalvonnasta sekä potilasturvallisuudesta. Kokonaisvastuu kuntoutuksen laadusta ja turvallisuudesta on kuntoutuksen johdolla. Henkilöstöresurssia suunnitellessa otetaan huomioon yksikön palvelurakenne, palveluiden saatavuus, työn organisointiin liittyvät tekijät ja talousarvio. Tämän hetken taloustilanteen johdosta työntekijöiden työ-/perhevapaita ei ole täytetty.

Palvelun sisältö

Aikuisten kuntoutuspalvelut tuottavat fysioterapia- ja toimintaterapiapalvelut Forssan, Janakkalan ja Riihimäen perustason sairaalapalveluiden osastoille sekä Hämeenlinnan Vanajaveden sairaalaan toimintaterapiapalvelujen osalta. Osastojen puheterapiapalvelut tuotetaan hallinnollisesti lasten ja nuorten kuntoutuksen palvelualueelta. Vanajaveden sairaalan fysioterapiapalvelut tuotetaan hallinnollisesti fysiatrian palvelualueelta ASSI:iin siirtymisen vuoksi.

Kuntoutusta toteutetaan yksilö- tai ryhmäterapiana, joko Oma Hämeen eri toimipisteissä, asiakkaan omassa toimintaympäristössä tai etänä. Fysioterapeutin suoravastaanotto -toimintamalli on käytössä Janakkalassa, Hämeenlinnassa ja Riihimäen seudulla.

Aikuisten kuntoutuspalveluiden fysioterapeutit ja lääkäri tuottavat tutkimus- ja arviointipalveluita kehitysvammapoliklinikalle.

LIITTEET 1-9

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

Ohjautumalla omatoimisesti, kolmannen sektorin toimijoilta tai sote-ammattilaisen lähettämänä.

Kuntoutuksen ensilinjan: puhelin- ja chat-palvelun kautta, jossa tehdään hoidon tarpeen arvio ja annetaan tarvittavat ohjeet, tarvittaessa varataan aika terapiaan.

Palveluiden saatavuuteen liittyvät lakisääteiset tavoitteet

Fysioterapeutin hoidon saatavuus 3kk, alle 23-vuotiailla 14 vrk

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

Lääkinnällinen kuntoutus on määritelty terveydenhuoltolaissa (1326/2010), 29 §

Alihankintaa ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (palvelusetelilaki),

Palveluiden saatavuuden yksikkökohtaiset tavoitteet

Tavoitteemme on Hämeenlinnan ja Riihimäen seudun sekä Janakkalan alueella fysioterapeutin suoravastaanotolle 1–3 vuorokauden sisällä. Forssan seudulla ei ole suoravastaanottoa. Kiireettömien aikojen saatavuustavoite on alle 1 kuukausi kaikenikäisillä fysioterapian osalta.

Tavoitteiden toteutumisen seuranta

Toteutumista seurataan tietoportaalin ja potilastietojärjestelmän datan sekä ammattilaisilta saadun laadullisen palautteen avulla.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Yksikön suunniteltu henkilöstön määrä ja rakenne:

Lääkäri (0,5), palvelupäällikkö (1) sekä sihteeri (1) ovat koko aikuisten kuntoutuksen palvelualueen työntekijöitä. RMK seudun lähijohtaja on myös Janakkalan lähijohtaja. Lisäksi palvelupäällikkö on Forssan seudun lähijohtaja. Hämeenlinnassa lähijohtaja perhevapaalla, sijainen tulossa 1 - 6/2026. Aikuisten puheterapian tuottaa lasten ja nuorten kuntoutuksen puheterapeutit.

LIITTEET 1-9

Nimike tai koulutus	Lukumäärä
RMK seutu: Riihimäen sairaala, Pääterveysasema, Oitin lähiasema, Lopen lähiasema, Harjunrinteen koulu, Karan koulu, Pohjolanrinteen koulu, Lopen yhtenäiskoulu	fysioterapeutti 16 jalkaterapeutti 1 toimintaterapeutti 2 lähijohtaja 1
JAN: Turengin terveysasema, Janakkalan sairaala ja Tervakosken terveysasema	fysioterapeutti 7
Forssa: Korkeavahan terveysasema, Forssan sairaala	toimintaterapeutti 1 Jalkaterapeuttitoimi 1 fysioterapeutti 12,7 palvelupäällikkö 1
HML: Viipurintien, Iittalan, Lammin, Hauhon, E5/Ahveniston toimipisteet – Jukolan, Idänpään, Ojoisten ja Rengon toimipisteiden muutos vuonna 2026. Vanajaveden sairaalan fysioterapeutit (6) ja kuntohoitaja eivät kuulu aikuisten palvelualueen henkilöstöön vuonna 2026.	toimintaterapeutti 2 jalkaterapeutti 1 fysioterapeutti 14 lähijohtaja 1

Henkilöstön riittävyyden varmistaminen

Työmäärä arvioidaan tilannekohtaisesti äkillisissä poissaolotilanteissa ja riittävä henkilöstö järjestellään sisäisin järjestelyin. Tarvittaessa asiakaskäyntejä siirretään.

Sijaisten käytön periaatteet

Taloustilanteen vuoksi sijaisia ei pääsääntöisesti palkata.

LIITE 2 Apuvälinekeskus

Palvelupäällikkö Sirkku Nikander

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Apuvälinekeskuksen toiminta-ajatuksena on tuottaa lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelut Kanta-Hämeen hyvinvointialueen asukkaille oikea-aikaisesti ja tasapuolisesti asuinpaikkakunnasta riippumatta.

Apuvälinepalvelujen toimintaperiaatteena on järjestää hyvinvointialueen asukkaille heidän tarvitsemansa toimintakykyä parantavat tai ylläpitävät apuvälineet joustavasti ja yhdenvertaisesti. Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteena on sairaudesta, vammasta tai kehitysviiveestä johtuva toimintakyvyn alentuminen. Apuvälinearviointi tehdään yksiöllisen arvioinnin perusteella yhteistyössä asiakkaan kanssa. Oikein valittu apuväline edistää asiakkaan kuntoutumista, tukee, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa tai ehkäisee toimintakyvyn heikentymistä. Apuvälinepalvelu on maksutonta.

Terveydenhuollon apuvälinepalvelut ovat osa Terveydenhuoltolakiin (1326/2010, 29§) kirjattua laajempaa lääkinnällisen kuntoutuksen kokonaisuutta. Apuvälineen luovuttamisen perusteena on Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011). Apuvälinepalvelu toteutetaan hyvinvointialueella Valtakunnallisten lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteiden mukaisesti (STM:n julkaisuja 2023:13).

Apuvälinepalvelut/Apuvälinekeskus toimii palvelualueena kuntoutuksen tulosalueella terveydenhuollon toimialalla.

Palvelun sisältö

Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelun toteutuksesta Kanta-Hämeen hyvinvointialueella vastaa Apuvälinekeskus, jolla on toimipisteet Kanta-Hämeen keskussairaalassa sekä apuvälineyksiköt terveysasemilla Hämeenlinnassa, Janakkalassa, Riihimäellä ja Forssassa. Apuvälinepalvelu perustuu sovittuun työnjakoon; terveysasemien apuvälineyksiköiden vastuulla on perusosaamista vaativa apuvälinepalvelu ja keskussairaalan apuvälinekeskukseen on keskitetty erityistä asiantuntemusta vaativat apuvälineet, lasten apuvälinepalvelu sekä tietyt sovitut vammaispalvelun apuvälineet. Apuvälinekeskuksen apuvälinekuntoutustyöryhmä kokoontuu 1x/vko, jossa mukana on apuvälinekeskuksessa toimivien terveydenhuollon ammattilaisten lisäksi myös lääketieteen asiantuntijana fysiatrian palvelualueylilääkäri.

LIITTEET 1-9

Apuvälinepalveluiden apuvälinepalveluprosessi (kts. kuva alla) on monivaiheinen kokonaisuus, joka alkaa tarpeen havaitsemisesta ja päättyy apuvälineen palauttamiseen. Prosessin tavoitteena on tukea asiakkaan toimintakykyä sopivilla apuvälineillä, ja se sisältää arvioinnin, sovituksen, käytön ohjauksen, huollon ja seurannan. Prosessin vaiheet ovat aina yksilöllisiä ja ne mukautuvat asiakkaan tarpeisiin.

Apuvälinekeskus vastaa hyvinvointialueella myös lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden keskitetystä hankinnasta, eri apuvälineryhmien kilpailutuksista ja sopimusten hallinnasta, apuvälinepalvelujen koordinoinnista ja alueen yhtenäisten apuvälinekäytänteiden kehittämisestä ja ohjauksesta sekä Effector -tietojärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä apuvälinepalvelujen osalta.

Apuvälineiden huolto- ja puhdistustyö on järjestetty eri yksiköissä eri tavoin johtuen yksiköiden henkilöstön ja tilojen määrästä sekä tarvittavista varusteluista. Lisäksi huolto- ja puhdistuspalveluja hankitaan myös ostopalveluna.

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

- **Apuvälinekeskuksen palvelunumero**
    - Apuvälinekeskuksen keskitetty palvelunumero 036 293227 palvelee koko Kanta-Hämeen hyvinvointialueen asiakkaita.
    - Palvelunumeroon soittaessa valitaan palveluyksikkökohtainen valikko, minkä jälkeen voi jättää viestin ammattilaisille puhepostiin ympäri vuorokauden (24/7).
    - Yhteydenottoihin vastataan kahden arkipäivän kuluessa.

- **Perusapuvälineet**
  - Perusapuvälineitä voi tarvittaessa lainata ilman lähetettä ottamalla yhteyttä lähimmän terveysaseman apuvälineyksikköön.
  - Apuvälineen lainaus onnistuu ilman ajanvarausta apuvälineyksiköiden aukioloaikoina tai soittamalla apuvälinekeskuksen keskitettyyn palvelunumeroon ja tilaamalla apuväline sovittuun noutotilaan.
- **Erityisapuvälineet**
  - Erityisapuvälinepalveluun tarvitaan lääkärinlähete
  - Erityisapuvälinepalvelu toimii ajanvarauksella
- **Apuvälineiden huolto**
  - Apuvälinekeskuksen apuvälinehuoltoihin voi olla yhteydessä keskitetyn palvelunumeron kautta sekä apuvälinekeskuksen huoltopyyntö -verkkolomakkeen kautta, joka löytyy Oma Hämeen Internet -sivulta Apuvälinepalvelut - Oma Häme.
- **Apuvälineiden palautus**
  - Apuvälineitä voi palauttaa eri apuvälineyksiköihin niiden aukioloaikoina sekä apuvälineyksiköissä oleviin palautuspisteisiin tai noutotiloihin.

Saatavuuteen liittyvät lakisääteiset tavoitteet

- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta (1363/2011) Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023 – Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Yhtenäiset kiireettömän hoidon perusteet 2019 (STM)
- YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (SopS 27/2016)
- Laki lääkinnällisistä laitteista (719/2021)
- Asetus (EU) 745/2017 lääkinnällisistä laitteista (voimaan tulopäivä 26.5.21)

Henkilöstö

Henkilöstön määrä ja rakenne

Yksikön suunniteltu henkilöstön määrä ja rakenne:

Nimike tai koulutus	Lukumäärä
Apuvälineasiantuntija (Parantolankatu 6, Hämeenlinna)	4
Puheterapeutti (Parantolankatu 6, Hämeenlinna)	0,5
Fysioterapeutti (Viipurintie 1–3, Hämeenlinna)	3
Fysioterapeutti (Tapailanpiha 11 B, Janakkala)	1,4
Fysioterapeutti (Kallionkatu 10–16, Riihimäki)	0,6
Fysioterapeutti (Linikkalankatu 2, Forssa)	1
Kuntohoitaja (Kallionkatu 10–16, Riihimäki)	1
Hoitologistikko (Parantolankatu 6, Hämeenlinna)	1
Huoltomestari (Parantolankatu 6, Hämeenlinna)	1
Apuvälinemekaanikko (Parantolankatu 6, Hämeenlinna)	2
Apuvälinehuoltaja (Viipurintie 1–3, Hämeenlinna)	1
Apuvälinehuoltaja (Kallionkatu 10–16 B, Riihimäki)	1
Apuvälinehuoltaja (Linikkalan katu 2, Forssa)	1
Palvelusihteeri	1
Palvelupäällikkö	1

Henkilöstön riittävyyden varmistetaan

Apuvälinekeskuksella on pieni henkilöstö, jonka riittävyyttä varmistetaan ennakoivan henkilöstösijoittelun sekä lomien ja myös muiden työvapaiden suunnittelun avulla. Äkillisissä poissaoloissa vastaanottoja ja kotikäyntejä joudutaan mahdollisesti siirtämään ja apuvälineyksiköiden aukioloaikoja saatetaan joutua muuttamaan.

Sijaisten käytön periaatteet

Taloustilanteen vuoksi lyhytaikaisia sijaisia ei palkata.

LIITE 3 Fysiatria

Palvelualueylilääkäri Lotta Kuusinen

Lähijohtaja Kati Viitasaari

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Fysiatrian yksikön toiminta-ajatus ja perustehtävä on tuottaa fysiatrian erikoislääkäri sekä fysio- ja toimintaterapian erikoissairaanhoidon palveluja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen asukkaille sekä muille yksikköön hoitoon hakeutuville asiakkaille. Yksikön tehtävänä on myös osallistua lääketieteen opiskelijoiden, erikoistuvien lääkäreiden sekä fysio- ja toimintaterapian opiskelijoiden kouluttamiseen.

Fysiatrian poliklinikalla erikoislääkäri tutkii ja hoitaa tuki- ja liikuntaelinsairauksia sekä niihin liittyviä kiputiloja. Poliklinikkakäynnillä saat lääkärin arvion kipua tai toiminnan rajoitetta aiheuttavasta vaivasta. Jatkosuunnitelmaan voi liittyä tarkentavia tutkimuksia, lääkkeellistä tai lääkkeetöntä hoitoa tai kuntoutusta. Kuntoutus on aina aktiivista ja vaatii kuntoutujalta voimavaroja. Fysiatrian erikoisalapalveluihin kuuluvat myös fysioterapia ja toimintaterapia. Fysiatrian fysio- ja toimintaterapeutit toimivat niin poliklinikalla kuin sairaalan osastoilla.

Toimintaperiaatteet

Fysiatrialla hoidetaan sairauksia, jotka aiheuttavat toimintakyvyn haasteita tai rajoitteita. Arvion, hoidon ja kuntoutuksen tavoitteena on tukea toimintakykyä sairauden aiheuttamista haitoista huolimatta. Fysioterapiaa voidaan toteuttaa yksilöllisesti tai ryhmämuotoisena.

Johtaminen

Fysiatrian johtamisella tuetaan henkilöstön hyvinvointia, ammatillista kasvua ja tiimityötä. Johtaja kannustaa toiminnan kehittämiseen ja varmistaa, että klinikan toiminta vastaa strategisia tavoitteita sekä potilaiden tarpeita. Arvopohjainen johtaminen näkyy arjen päätöksenteossa ja työyhteisön ilmapiirissä.

Palvelun sisältö

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

Asiakkaat/potilaat pääsevät fysiatrin palveluiden piiriin lähetteellä, jonka voi kirjoittaa joko perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon lääkäri. Lähetteen perusteella arvioidaan tarve fysiatrin arviolle ja tehdään päätös siitä, kutsutaanko potilas arvioon lääkäripoliklinikalle

vai vastataanko lähetteeseen lähettäneelle taholle kirjallisesti. Lähetekäsittelyn tarkoituksena on varmistaa asiakkaan tilanteen mukainen oikea-aikainen ja tarkoituksenmukainen arvio.

Fysio- tai toimintaterapian polikliinisen vastaanoton piiriin ohjaudutaan erikoissairaanhoidosta palvelupyynnöllä tai yliopistollisesta sairaalasta hoitopalautteen mukaisesti. Erikoissairaanhoidon osastoilla fysio- ja toimintaterapiaan ohjaudutaan lääkärin pyynnöllä tai toimenpiteeseen liittyen erikseen sovittujen toimintatapojen mukaan.

Palveluiden saatavuudessa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, erityisesti terveydenhuoltolakia. Lakisääteisesti kiireettömässä hoidossa arvioon on päästävä kolmessa kuukaudessa lähetteen hyväksynnästä. (Terveydenhuoltolaki (1326/2010) Laki tarkentaa julkisen terveydenhuollon järjestämistä ja hoitotakuun käytännön toteutusta.)

Yksikkömme omana tavoitteena on käsitellä lähetteet ja arvioida vastaanoton tarve viikon sisällä tai viimeistään kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta ja tarjota ensimmäinen vastaanottokäynti hoitotakuun rajoissa. Tavoitteena on varmistaa palveluiden sujuva saatavuus, ehkäistä tarpeettomia viivästyksiä ja tukea asiakkaiden toimintakykyä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Hoitotakuun toteutumista seurataan Suomessa sekä paikallisella (hyvinvointialueet) että valtakunnallisella tasolla (THL ja Valvira), jotta voidaan varmistaa, että asiakkaat saavat tarvitsemansa hoidon lain määrittelemissä määräajoissa. Hyvinvointialueet raportoivat säännöllisesti tiedot kansallisille viranomaisille.

Lääkärien poliklinikkatoiminta

Toiminnan luonne ja tarkoitus:
Lääkärien poliklinikkatoiminta tarjoaa erikoislääkäripalveluita avohoidossa potilaille, jotka tarvitsevat tutkimuksia, diagnosointia, hoidon suunnittelua ja seurantaa ilman sairaalahoitoa. Poliklinikalla arvioidaan ja hoidetaan sekä kaikkia paitsi päivystyksellisiä tuki- ja liikuntaelinsairauksia sekä kiputiloja.

Palvelut:

- Erikoislääkärin vastaanottokäynnit ja tarvittavat erikoissairaanhoidon tutkimukset
- Diagnostiset tutkimukset (esim. laboratoriokokeet, kuvantaminen)
- Hoitosuunnitelmien laatiminen ja alkuvaiheen seuranta
- Potilasohjaus ja neuvonta lääkehoitoon, elämäntapamuutoksiin sekä jatkohoitoon liittyen
- Tarvittaessa lähettäminen jatkotutkimuksiin tai hoitoon muille erikoisaloille tai hyvinvointialueen ulkopuolelle

Asiakasryhmä:
Palveluita voivat käyttää kaikki hyvinvointialueen asukkaat, joilla on perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon lääkärin arvioima tarve fysiatrian poliklinikan lääkäriarviolle. Potilaat tulevat hoitoon lähetteellä.

Laadun ja turvallisuuden varmistaminen:
Toiminnassa noudatetaan lainsäädäntöä, hyviä hoitokäytäntöjä ja organisaation omia ohjeita. Potilasturvallisuutta seurataan ja poikkeamista raportoidaan hva:n ohjeiden mukaan säännöllisesti. Henkilöstön osaamista ylläpidetään jatkuvalla koulutuksella.

Fysio-ja toimintaterapia

Fysiatrialla fysio- ja/tai toimintaterapian sisältö määräytyy aina lääkärin pyynnön mukaisesti.

Fysiatrian poliklinikan fysio- ja tai toimintaterapeutin vastaanottopalvelujen sisältö voi sisältää esimerkiksi:

- Arviointijakso fysioterapian hyödyistä (noin 5 kertaa)
- Fysio- tai toimintaterapian hoitojakso (noin 5-10 kertaa)
- Toimintakykyarvio
- 6 min kävelytesti
- Porrastesti
- Apuvälinetarpeen arvio

Osastoilla fysio- ja tai toimintaterapeutin palvelun sisältö:

- Liikkumisen tai toimintakyvyn arvio
- Apuvälinetarpeen arvio
- Arvio kotona selviytymisestä

Tai sovitun käytännön mukaisesti:

- Fysioterapeutin ohjaus ja kuntoutus toimenpiteen jälkeen

Henkilöstö

Nimike tai koulutus	
Fysioterapeutti Hämeenlinna	22,5
Vanajaveden sairaala osastofysioterapia ja kuntohoito	7
Fysioterapeutti Riihimäki (Kontiontie)	2
Toimintaterapia Hämeenlinna	6
Palvelualueylilääkäri	1
Erikoistuva lääkäri	2
Lähijohtaja	1
Apulaisosastonhoitaja	0,5
Sihteeri	1

Henkilöstön riittävyyden varmistetaan

Henkilöstön riittävyys varmistetaan ennakoimalla henkilöstösijoittelua sekä lomasuunnittelun avulla. Henkilöstö on kuitenkin pieni, jolloin äkillisten poissaolojen aikana henkilöstön riittävyys kohdistetaan kiireellisimpiin tehtäviin. Äkillisissä poissaolotilanteissa vastaanottoja pyritään järjestämään toiselle terapeutille mutta mikäli aikaa ei saada siirrettyä, joudutaan vastaanottoaikaa siirtämään.

Sijaisten käytön periaatteet

Taloustilanteen vuoksi lyhytaikaisia sijaisia ei palkata.

LIITE 4 Kehitysvammapoliklinikka

Palvelualue ylilääkäri Tuomo Balk

Ylilääkäri Tiina Pekonen

Tulosaluejohtaja Virpi Kröger

Lähijohtaja Paula Heinonen

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Kehitysvammapoliklinikalla tarjotaan kaiken ikäisille kehitysvammaisille henkilöille, heidän lähipiirilleen sekä hyvinvointialueen ammattilaisille apua, tukea ja ohjausta kehitysvammaisuuteen liittyvissä erityiskysymyksissä. Kehitysvammapoliklinikalla toteutetaan Kanta-Hämeen kaikkien 0-16-vuotiaiden kehitysvammaisten potilaiden (diagnoosit F70-79 + F84.0) lääkinnällisen kuntoutuksen seuranta ja koordinointi.

Toimintaperiaatteena on tuottaa vaikuttavia palveluita oikea-aikaisesti. Palveluiden tavoitteena on kuntoutujan arjen toimintakyvyn mahdollistaminen, edistäminen ja osallisuuden lisääminen. Kehitysvammaisten asiakkaiden arjen helpottumiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä vammaispalveluiden kanssa.

Lähijohtajat vastaavat toiminnan omavalvonnasta sekä potilasturvallisuudesta. Kokonaisvastuu kuntoutuksen laadusta ja turvallisuudesta on kuntoutuksen johdolla. Henkilöstöresurssia suunnitellessa otetaan huomioon yksikön palvelurakenne, palveluiden saatavuus, työn organisointiin liittyvät tekijät ja talousarvio.

Palvelun sisältö

0-16-vuotiaiden kehitysvammaisten potilaiden (diagnoosit F70-79 + F84.0) lääkinnällisen kuntoutuksen seuranta ja koordinointi tapahtuu Hämeenlinnan Viipurintien kehitysvammapoliklinikalla. Kehitysvammapoliklinikalla työskentelee lastenneurologi, sairaanhoitaja, fysioterapeutti, toimintaterapeutti sekä puheterapeutti. Kehitysvammapoliklinikan sairaanhoitaja tukee, neuvoo ja ohjaa kuntoutukseen sekä erilaisissa kehitysvammaisuuteen liittyvissä erityiskysymyksissä sekä koordinoi asiakkaan jatkosuunnitelman kaiken ikäisten asiakkaiden kohdalla. Poliklinikan terapeutit sekä psykologi tekevät lapsen yksilöllisen tarpeen mukaiset arviot. Arviointikäyntien sisältö ja määrä toteutuvat lapsen tarpeen mukaisesti. Lastenneurologi vastaa kehitysvammaisten ja muiden

neurokehityksellisiä häiriöitä omaavien lasten ja nuorten lääketieteellisestä arvioinnista, diagnostiikasta ja hoidosta. Työhön sisältyy kliininen tutkimus, lääkehoidon suunnittelu ja seuranta sekä kuntoutustarpeen arviointi moniammatillisessa yhteistyössä. Lastenneurologi osallistuu yksilöllisten hoito- ja kuntoutussuunnitelmien laatimiseen, konsultoi muita ammattiryhmiä sekä huolehtii hoidon turvallisuudesta ja jatkuvuudesta. Kehitysvammapoliklinikalla ennaltaehkäistään arjen haasteita sekä käytöshäiriötä. Keskeinen osa työtä on arvioida mm. tukitoimien tarvetta elämän eri nivelkohdissa.

Aikuisten kehitysvammaisten hoito ja seuranta tapahtuu terveysasemilla alueellisesti nimettyjen lääkäreiden vastaanotolla. Aikuisten kehitysvammaisen erityiskysymyksissä ylilääkäri sekä kehitysvammapsykiatri tukevat ja koulututtavat muita ammattilaisia sekä tapaavat asiakkaita Hämeenlinnan ja Riihimäen toimipisteissä.

Palveluiden saavutettavuus, saatavuus ja johtaminen

Palveluiden saatavuus

Asiakkaat ohjautuvat kehitysvammapoliklinikalle lääkärin lähetteellä joko perusterveydenhuollosta tai erikoissairaanhoidosta.

Lähettävän tahon tulee olla yhteydessä kehitysvammapoliklinikan sairaanhoitajaan, joka on yhteydessä asiakkaaseen ajan varaamiseksi. Kehitysvammapoliklinikan asiakkaat voivat olla suoraan yhteydessä sairaanhoitajaan.

Palveluiden saatavuuteen liittyvät lakisääteiset tavoitteet

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

Lääkinnällinen kuntoutus on määritelty terveydenhuoltolaissa (1326/2010), 29§

Vammaispalvelulaki 675/2023, 42§

Alihankintaa ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (palvelusetelilaki)

Palveluiden saatavuuden yksikkökohtaiset tavoitteet

Oikea-aikaisesti tuotetulla palvelulla pyritään varmistamaan asiakkaan arjen sujuminen. Kuntoutustarpeen arviot pyritään ennakoimaan.

Tavoitteiden toteutumisen seurata

Toteutumista seurataan tietoportaalin, potilastietojärjestelmän datan, ammattilaisilta saadun laadullisen palautteen avulla sekä asiakokemuksesta kerättävän tiedon perusteella.

Henkilöstö

Yksikön suunniteltu henkilöstön määrä ja rakenne:

Nimike tai koulutus	Lukumäärä
Palvelualueylilääkäri, lastenneurologi	0,5
Sairaanhoitaja	1
Psykologi	1
Puheterapeutti	0,5
Toimintaterapeutti	0,8
Kehitysvammapsykiatri	0,5
Ylilääkäri	0,5

Aikuisten kuntoutuspalveluiden fysioterapeutit ja lääkäri tuottavat tutkimus- ja arviointipalveluita kehitysvammapoliklinikalle. Terveyssosiaalityön sosiaaliohjaaja tuottaa neuvonta- ja ohjauspalveluita kehitysvammapoliklinikalle.

Perusterveydenhuollon lääkärit toimivat kehitysvammaisille hoitavina lääkäreinä. Aikuisten kehitysvammaisen erityiskysymyksissä ylilääkäri sekä kehitysvammapsykiatri ohjaavat ja tukevat hoitavia lääkäreitä kehitysvammaisuuteen liittyvissä erityiskysymyksissä sekä toimivat yhteistyössä vammaispalveluiden kanssa vammaispalvelulain rajoittamiseen liittyvissä asioissa.

Henkilöstön riittävyyden varmistaminen

Henkilöstö on pieni ja riittävyys on uhattuna tilanteissa, joissa joku toimea hoitavista on poissa.

Poissaoloihin pyritään valmistautumaan ennakoimalla mahdollisimman hyvin pidemmät tiedossa olevat poissaolot ja käynnistämällä sijaisrekrytointi ajoissa.

Työntekijän äkillisissä poissaolotilanteissa asiakaskäyntejä siirretään.

Tehtäviin sopivien ammattilaisten saatavuus on valtakunnallisesti vähäinen ja henkilöstön rekrytointi on siten haasteellista. Tästä johtuen resurssipulalta ei voida aina välttyä.

Sijaisten käytön periaatteet

Kehitysvammapoliklinikalla ei ole mahdollisuutta käyttää lyhytaikaisia sijaisia.

LIITE 5 Kipupoliklinikka

Palvelualueylilääkäri Lotta Kuusinen

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Kipupoliklinikan toiminta-ajatus

Kipupoliklinikka tarjoaa moniammatillista, asiakaslähtöistä ja kokonaisvaltaista kivunhoitoa pitkäaikaista kipua sairastaville potilaille. Tavoitteena on parantaa potilaan elämänlaatua, toimintakykyä ja itsehallintaa kivun kanssa elämisessä. Toiminta perustuu ajankohtaiseen tieteelliseen tietoon ja yhteistyöhön potilaan sekä hoitavan moniammatillisen verkoston kanssa.

Johtaminen

Kipupoliklinikan johtaminen perustuu osallistavaan ja valmentavaan otteeseen. Johtaminen tukee henkilöstön hyvinvointia, ammatillista kasvua ja tiimityötä. Johtaja luo mahdollisuuksia avoimeen vuorovaikutukseen, innostaa kehittämään toimintaa ja varmistaa, että klinikan toiminta vastaa strategisia tavoitteita sekä potilaiden tarpeita. Arvopohjainen johtaminen näkyy arjen päätöksenteossa ja työyhteisön ilmapiirissä.

Palvelun sisältö

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

Asiakkaat/potilaat pääsevät palveluiden piiriin lähetteellä, jonka voi kirjoittaa joko perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon lääkäri. Lähetteen perusteella arvioidaan tarve kipupoliklinikan arviolle ja tehdään päätös siitä, kutsutaanko potilas arvioon lääkäripoliklinikalle vai vastataanko lähetteeseen lähettäneelle taholle kirjallisesti. Ennen lähetettä kipupoliklinikalle potilaan kivunhoitoa tulee olla jo toteutettu perusterveydenhuollossa.

Lähetekäsittelyn tarkoituksena on varmistaa asiakkaan tilanteen mukainen oikea-aikainen ja tarkoituksenmukainen arvio.

Palveluiden saatavuudessa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, erityisesti terveydenhuoltolakia. Lakisääteisesti kiireettömässä hoidossa arvioon on päästävä kolmessa kuukaudessa lähetteen hyväksynnästä. (Terveydenhuoltolaki (1326/2010) Laki tarkentaa julkisen terveydenhuollon järjestämistä ja hoitotakuun käytännön toteutusta.)

Yksikkömme omana tavoitteena on käsitellä lähetteet ja arvioida vastaanoton tarve viikon sisällä tai viimeistään kolmessa viikossa lähetteen saapumisesta ja tarjota ensimmäinen vastaanottokäynti hoitotakuun rajoissa. Tavoitteena on varmistaa palveluiden sujuva saatavuus, ehkäistä tarpeettomia viivästyksiä ja tukea asiakkaiden toimintakykyä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Hoitotakuun toteutumista seurataan Suomessa sekä paikallisella (hyvinvointialueet) että valtakunnallisella tasolla (THL ja Valvira), jotta voidaan varmistaa, että potilaat saavat tarvitsemansa hoidon lain määrittelemissä määräajoissa. Hyvinvointialueet raportoivat säännöllisesti tiedot kansallisille viranomaisille.

Palveluiden sisältö

Kipupoliklinikka on erikoissairaanhoidon yksikkö, joka tarjoaa kipuongelmien moniammatillisia arvio- ja määrämittaisia hoitojaksoja pitkäaikaisesta (kroonisesta) kivusta kärsiville potilaille, kun perusterveydenhuollon keinot eivät riitä kivun hallintaan. Arvioiden tavoite on helpottaa potilaan kipuun liittyvää kärsimystä, parantaa toimintakykyä ja elämänlaatua ja tukea aktiivista ja omaehtoista toimintakykyä kivusta huolimatta.

Kipupoliklinikan palveluiden sisältö:

1. Kivun lääketieteellinen arviointi

- Kivun taustojen selvittäminen: syntytapa, kiputyyppi ja vaikutukset potilaan elämään
- Kiputyypin määrittely (esim. neuropaattinen, nosiseptiivinen tai sekamuotoinen kipu)
- Lääkärin tutkimus ja yksilöllinen hoito ja kuntoutussuunnitelma

2. Lääkehoidon arvio ja säätö

- Kipulääkkeiden tehon ja haittavaikutusten arviointi
- Tarvittaessa uusien kipulääkkeiden tai hoitolinjausten kokeilu
- Vieroitushoito, jos kyseessä on esim. opioidien liikakäyttö

3. Kivunhoidon toimenpiteet (tarvittaessa)

- Injektiot (esim. hermopinteisiin tai kipupisteisiin)
- Hermoratatoimenpiteet (esim. hermoärsytyshoito, neuromodulaatio)
- Paikallispuudutehoidot

4. Fysioterapeuttinen kivunhoito

- Kehon liikemallien ja toimintakyvyn arviointi

- Harjoitteet kivun hallintaan ja toimintakyvyn parantamiseen
- Ohjaus aktiiviseen omatoimiseen kuntoutukseen

5. Psykologinen kivunhallinta

- Kipupoliklinikalla ei ole omaa psykologia. Psykologipalvelut saadaan ysps:ltä tarvittaessa
  - Psykologin vastaanotto ja kipuun sopeutumisen tukeminen
  - Kognitiivinen käyttäytymisterapia (CBT), mindfulness, hyväksymis- ja omistautumisterapia (HOT)
  - Kivun aiheuttaman ahdistuksen ja masennuksen tunnistaminen ja ohjaus hoitopolulle

6. Sosiaalityö ja tuki

- Sosiaalityöntekijän tuki esimerkiksi työkykyyn, etuuksiin ja arjessa selviytymiseen liittyen

7. Moniammatillinen yhteistyö

- Hoito suunnitellaan yhdessä kipulääkärin, fysioterapeutin, psykologin, sairaanhoitajan ja mahdollisesti sosiaalityöntekijän kanssa
- Tarvittaessa yhteydenpito perusterveydenhuoltoon tai työterveyshuoltoon

Kipupoliklinikan palvelut on tarkoitettu

- Pitkäaikaisesta kivusta kärsiville, joiden kipua ei ole saatu hallintaan perusterveydenhuollossa
- Esimerkiksi:
  - Neuropaattinen kipu (hermovauriokipu)
  - Fibromyalgia
  - Leikkausten tai vammojen jälkeinen kipu
  - CRPS (monimuotoinen alueellinen kipuoireyhtymä) kun diagnoosi on asetettu
- Kipupoliklinikka ei tee ensisijaisesti sairauksien diagnostiikkaa tai erotusdiagnostiikkaa, vaan tämä pitää olla tehtynä ennen kuin potilas lähetetään kipupoliklinikalle

Henkilöstö

Kipupoliklinikan henkilöstön määrä ja rakenne:

Erikoislääkäri (osastonylilääkäri)	1
Sairaanhoitaja, kipuun perehtyneisyys	2
Palvelualueylilääkäri	0.5

Henkilöstön riittävyyden varmistaminen

Kipupoliklinikan henkilöstö on hyvin pieni ja riittävyys on uhattuna heti kun joku tointa hoitavista on syystä tai toisesta poissa.

Poissaoloihin pyritään valmistautumaan mahdollisimman hyvin ennakoimalla pidemmät tiedossa olevat poissaolot ja käynnistämällä sijaisrekrytointi ajoissa. Tästä huolimatta resurssipulalta ei voida välttyä, koska osaavan henkilökunnan rekrytointi on varsin haasteellista.

Sijaisten käytön periaatteet

Lääkäritoiminnassa ei ole mahdollisuuksia käyttää lyhytaikaisia sijaisia, mutta pidempiaikaisiin poissaoloihin haetaan aina viransijaista. Tehtäviin sopivien työntekijöiden saatavuus on valtakunnallisesti varsin heikko.

Sairaanhoitajien toimenpidepäivien riittävää resurssia paikataan tarvittaessa hyvinvointialueen omasta varahenkilöstöstä.

LIITE 6 Lasten ja nuorten kuntoutuksen palvelualue

Lasten ja nuorten (alle 16 v) fysio-, puhe- ja toimintaterapia perustasolla

Palvelualueylilääkäri Tuomo Balk

Lähijohtaja Paula Heinonen

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Kuntoutuksen tulosalueella tarjotaan Kanta-Hämeen lapsille ja nuorille yksilöllisen tarpeen mukaan kuntoutuspalveluita. Perustasolla lasten kuntoutuspalveluita ovat fysio-, puhe- ja toimintaterapia. Hyvinvointialue vastaa näistä lasten ja nuorten kuntoutuspalveluista Kelan vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta lukuun ottamatta.

Palveluiden tavoitteena on lapsen ja nuoren arjen toimintakyvyn edistäminen ja osallisuuden lisääminen sekä lapsen ja nuoren kehityksen tukeminen. Toimintaperiaatteena on tuottaa vaikuttavia palveluita mahdollisimman oikea-aikaisesti.

Yksiköiden lähijohtajat vastaavat toiminnan omavalvonnasta sekä potilasturvallisuudesta. Lasten ja nuorten kuntoutuksessa korostuu palvelualueylilääkärin asiantuntemus. Kokonaisvastuu kuntoutuksen laadusta ja turvallisuudesta on kuntoutuksen johdolla. Henkilöstöresurssia suunnitellessa otetaan huomioon yksikön palvelurakenne, palveluiden saatavuus, työn organisointiin liittyvät tekijät ja talousarvio.

Palvelun sisältö

Lasten ja nuorten fysio-, puhe- ja toimintaterapia sisältävät arviointi-, neuvonta- ja ohjaus sekä kuntoutuspalveluita. Työn ydintä ovat perheiden ja lähiomaisten sekä lähiympäristön kanssa tehtävät yhteistyö, neuvonta ja ohjaus. Terapeutit toimivat oman alansa asiantuntijoina, konsultoivat ja osallistuvat moniammatillisiin tiimeihin. Työ sisältää myös ennalta ehkäisevää työtä, johon liittyy mm. tiedon jakaminen.

Fysioterapia auttaa tuki- ja liikuntaelinten hoidossa sekä toimintakyvyn ja liikkumisen edistämisessä. Alle kouluikäisten lasten fysioterapiassa arvioidaan liikkumisen kehitystä ja neuvotaan ja ohjataan vanhempia sen tukemisessa. Tavoitteena on tukea liikkumisen kehitystä sekä lapsen iänmukaisia taitoja. Kouluikäisten lasten fysioterapiassa arvioimme lapsen ryhtiä ja liikkumista sekä neuvomme tuki- ja liikuntaelinten ongelmissa.

Puheterapeutti auttaa vuorovaikutuksen, puheen, kielen, äänen, syömisen ja nielemisen sekä kommunikoinnin häiriöissä. Puheterapia sisältää puheterapeuttisen arvion/tutkimuksen,

jonka pohjalta puheterapeutti suunnittelee yksilöllisen tarpeen mukaisesti kuntoutusta sekä kuntouttavat tukitoimet. Lasten puheterapiaan kuuluvat myös kuntoutusjaksot sekä kotona tehtäviä harjoituksia, joita lapsi tekee tarvittaessa yhdessä vanhempiensa kanssa.

Toimintaterapeutin työssä keskeistä on toimintakykyyn liittyvien haasteiden tunnistaminen, psyykkisen ja sosiaalisen sekä toiminnallisen hyvinvoinnin lisääminen, asiakkaan osallisuuden vahvistaminen sekä asiakkaiden tukeminen eri kehitysvaiheissa ja ympäristöissä. Toimintaterapia sisältää toimintaterapeuttisen arvion/tutkimuksen, jonka pohjalta toimintaterapeutti suunnittelee yksilöllisen tarpeen mukaisesti kuntouttavat tukitoimet sekä kuntoutuksen.

Kuntoutuspalveluita täydennetään tarpeen mukaan ostopalveluin.

Palveluiden saavutettavuus, saatavuus ja johtaminen

Palveluiden saatavuus

Fysioterapian arviointikäynnille ohjaudutaan neuvolan, kouluterveydenhuollon tai muun terveydenhuollon ammattilaisen kautta. Asiakas voi varata ajan Terveys-chatissä tai soittamalla Kuntoutuksen Ensilinjaan. Äkillisissä tuki- tai liikuntaelinkiputilanteissa tulee toimia kiireellisen hoidon ohjeiden mukaisesti.

Puhe- tai toimintaterapeutin arviointikäynnille ohjaudutaan tavallisimmin terveydenhoitajan, lääkärin, koulun oppilashuollon tai lapsiperheiden sosiaalihuollon työntekijän, varhaiskasvatuksen erityisopettajan suosituksesta. Ajan varaamiseksi terapeutti ottaa yhteyttä huoltajiin, kun aikoja vapautuu.

Palveluiden saatavuuteen liittyvät lakisääteiset tavoitteet

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

Lääkinnällinen kuntoutus on määritelty terveydenhuoltolaissa (1326/2010), 29§

Perusterveydenhuollon kiireettömään hoitoon pääsyä koskevien säännösten soveltaminen 24.3.2025

Alihankintaa ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (palvelusetelilaki)

Palveluiden saatavuuden yksikkökohtaiset tavoitteet

Tavoitteemme on tuottaa yksilöllisen tarpeen mukaiset lasten kuntoutuspalvelut mahdollisimman oikea-aikaisesti. Lasten kuntoutuspalvelut tuottavat yhdenvertaiset kuntoutuspalvelut Kanta-Hämeen lapsille ja nuorille.

Tavoitteiden toteutumista seurataan

Toteutumista seurataan tietoportaalin, potilastietojärjestelmän datan, ammattilaisilta saadun laadullisen palautteen avulla sekä asiakokemuksesta kerättävän tiedon perusteella.

Henkilöstö

Yksikön suunniteltu henkilöstön määrä ja rakenne:

Palvelualueylilääkäri 0,50%, lähijohtaja. Aikuisten kuntoutuspalveluiden fysioterapeutit tuottavat lasten fysioterapiapalvelut sekä Forssan lasten toimintaterapiapalvelut tuotetaan yhteistyössä aikuisten ja lasten kuntoutuspalveluiden kanssa.

Toimipiste	Nimike Lukumäärä
Forssan seutu: Forssan pääterveysasema, Kujalankatu 3, 30 100 Forssa.	Puheterapeutti 3
Hämeenlinna, Hattula: Birger Jaarlin katu 33, 13100 Hämeenlinna, Evontie 33, 16900 Lammi	Puheterapeutti 6 Toimintaterapeutti 3
Janakkala: Tapailanpiha 13 B, 14200 Turenki	Puheterapeutti 2 Toimintaterapeutti 1
Riihimäen seutu: Riihimäen terveysasema, Kallionkatu 10-16 E, 11100 Riihimäki	Puheterapeutti 4 Toimintaterapeutti 2

Henkilöstön riittävyyden varmistaminen

Henkilöstö on pieni ja riittävyys on uhattuna tilanteissa, joissa joku toimea hoitavista on poissa.

Poissaoloihin pyritään valmistautumaan ennakoimalla mahdollisimman hyvin pidemmät tiedossa olevat poissaolot ja käynnistämällä sijaisrekrytointi ajoissa.

Työntekijän äkillisissä poissaolotilanteissa asiakaskäyntejä siirretään.

Tehtäviin sopivien ammattilaisten saatavuus on valtakunnallisesti vähäinen ja henkilöstön rekrytointi on siten haasteellista. Tästä johtuen resurssipulalta ei voida aina välttyä.

Sijaisten käytön periaatteet

Lasten kuntoutuksessa ei ole mahdollisuutta käyttää lyhytaikaisia sijaisia.

LIITE 7 Kuntoutusohjaus

Kuntoutuksen palvelupäällikkö Päivi Kallio

Kuntoutusohjauksen toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Kuntoutusohjauksen tavoitteena on madaltaa esteitä ja helpottaa päivittäisistä toiminnoista selviytymistä mahdollisimman omatoimisesti sairaudesta tai vammasta huolimatta. Kuntoutusohjaaja voi toimia yhteyshenkilönä ja tukea elämäntilanteiden muutoksessa, jotka johtuvat vamman tai sairauden aiheuttamasta toimintakyvyn huononemisesta.

Kuntoutusta tukeva ohjaus ja neuvonta sekä toimintaympäristössä selviytymisen tukeminen

- Ensitiedon antaminen
- Ohjaus kuntoutuspalveluiden piiriin; kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseille ohjaaminen ja hakemuksissa avustaminen
- Liittojen ja yhdistysten toiminnasta kertominen
- Kotona selviytymisen arvioiminen: asunnonmuutostyöt, muut tukitoimet
- Ohjaus kasvatukseen ja koulunkäyntiin liittyen
- Ammatilliseen kuntoutukseen liittyvä ohjaus ja neuvonta
- Apuvälinearviot/-palvelut, apuvälineen käytön seuranta
- palveluihin ja tukitoimiin liittyvä ohjaus ja neuvonta (esim. KELA, vammaispalvelut ja palveluntuottajat)
- Harrastus ja vapaa-ajan toimintaan liittyvä ohjaus ja neuvonta

Voimme järjestää yhteydenoton ja tapaamisen esimerkiksi poliklinikkakäynnin yhteydessä, puhelimitse, sähköpostitse tai kotikäyntinä. Henkilökohtainen tapaaminen on tärkeää, jotta kuntoutusohjaaja voi tehdä tilanteesta kokonaisarvion. Teemme laajasti verkostotyötä.

Lähijohtaja vastaa yksikön toiminnasta, potilasturvallisuudesta ja omavalvonnasta.

Palvelun sisältö

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

- Asiakkaat ohjautuvat kuntoutusohjauksen palvelun piiriin Kanta-Hämeen keskussairaalan sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten palvelupyynnön kautta.
- Asiakkaat, läheiset, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen tai jokin muu asiakasta hoitava taho voi ottaa suoraan yhteyttä K-HKS Kuntoutusohjaukseen

(Lääkinnälliseen kuntoutukseen). Kuntoutusohjauksessa on käytössä takaisinsoittopalvelu. Takaisinsoittopalvelun numero on 036293228.

Yhteydenottoihin vastataan viimeistään seuraavana arkipäivänä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntoutusohjaus on lakisääteistä, asiakaslähtöistä ja tavoitteellista toimintaa.

Saatavuuteen liittyvät lakisääteiset tavoitteet

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta 1015/1991

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta 1363/2011

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992

Laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021

Yhtenäiset kiirettömän hoidon perusteet 2019 (STM)

Alihankintaa ohjaa laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) (palvelusetelilaki),

Palveluiden saatavuuden yksikkökohtaiset tavoitteet

Tavoitteemme on tuottaa asiakkaan kuntoutusohjaus mahdollisimman oikea-aikaisesti.

Tavoitteiden toteutumista seurataan

Tavoitteiden toteutumista seurataan tietoportaalin ja potilastietojärjestelmän datan sekä ammattilaisilta saadun laadullisen palautteen avulla.

Palvelun seurannan mittareina käytetään asiakastyytyväisyyspalautetta NPS, käyntien määrät ja saapuneiden puheluiden määrät

Henkilöstö

Yksikön suunniteltu henkilöstön määrä ja rakenne:

Nimike tai koulutus	Lukumäärä
Kuntoutusohjaaja, Parantolantie 6 C-rakennus, Hämeenlinna. Maaliskuussa 2026 muutto ASSIin • Näkövammaisten kuntoutusohjaus • Hengityssairaiden kuntoutusohjaus • Neurologista sairautta sairastavien kuntoutusohjaus • Lasten ja nuorten kuntoutusohjaus • Syöpää sairastavien kuntoutusohjaus	7
Palvelusihteeri	1
Palvelupäällikkö	1/2

Henkilöstön riittävyyden turvaaminen

Henkilöstö on pieni ja riittävyys on uhattuna tilanteissa, joissa joku toimea hoitavista on poissa.

Poissaoloihin pyritään valmistautumaan ennakoimalla mahdollisimman hyvin pidemmät tiedossa olevat poissaolot.

Työntekijän äkillisissä poissaolotilanteissa asiakaskäyntejä siirretään.

Sijaisten käytön periaatteet

Kuntoutusohjaajat sijaistavat toisiaan

LIITE 8 Kuulokeskus

Audiologian erikoislääkäri Lauri Viitanen

Kuntoutuksen palvelupäällikkö Päivi Kallio

Toiminta-ajatus

Kuulokeskuksen tavoitteena on tarjota asiakkaille laadukasta kuulon diagnostiikkaa sekä kuntoutuspalvelua kaikenikäisille kuulovammaisille. Kuulokeskuksessa tutkitaan ja kuntoutetaan asiakkaita, joilla on kuulon alenema. Kuulokojekuntoutuksen tavoitteena on asiakkaan toimintakyvyn ylläpito ja sen palauttaminen.

Kuulokojekuntoutukseen sisältyy kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävä tutkimus, kuntoutus kuulokojeilla ja muilla kuulonapuvälineillä, apuvälineisiin liittyvä neuvonta ja kuntoutusohjaus.

Kuulokojeiden säädöt ja pienkorjaukset toteutetaan kuulokeskuksessa ja kojeiden ylläpidosta on ohjeet Oma-Hämeen sivuilla.

Kuulokeskus tuottaa myös diagnostiikkapalvelut korvapoliklinikalle.

Toimintaperiaatteet ja johtaminen

Julkisen terveydenhuollon kautta tuleva kuulokojekuntoutus on lääkinnällistä kuntoutusta, joka on asiakasmaksulain mukaan potilaalle maksutonta. Erikoissairaanhoidossa ensikäyntejä on 2–3 ja jatkossa käyntejä on tarpeen mukaan. Ensimmäisellä käynnillä kuulon terveydenhuollon erityisasiantuntija, audionomi, tekee tarvittavat kuulontutkimukset. Tutkimustulosten perusteella lääkäri tekee diagnoosin ja arvioi kuulonkuntoutuksen tarpeen. Mikäli kuulokojekuntoutukseen päädytään, audionomi valitsee asiakkaalle kuulolle sopivat kuulokojeet. Tarvittaessa audionomi ottaa mallit korvista korvakappaleita varten.

Aikuisten kuntoutusohjaaja on asiakkaan tukena muuttuneessa elämäntilanteessa. Hän pyrkii edistämään asiakkaan kommunikaatiota ja kuntoutusmotivaatiota sekä ohjaa ja neuvoo palvelujen ja etuisuuksien hakemisessa ja tekee tarvittavat suositukset ja lausunnot. Kuntoutusohjaaja arvioi kuulon lisäapuvälineiden tarvetta ja ohjaa niiden käyttöä. Hän pyrkii edistämään asiakkaan toimintaympäristön kuuloesteettömyyttä ja tukemaan asiakkaan osallistumista arjen toimintoihin kommunikaatiovaikeuksia ja ympäristön ennakkoluuloja minimoiden, jotta asiakas ei syrjäytyisi. Kuntoutusohjaaja voi tukea myös työelämässä selviytymistä työpaikkakartoituksin ja lisäapuvälinein.

Lasten kuntoutusohjaaja on lapsen ja perheen tukena kuulonkuntoutuksen alusta lähtien. Toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä ja vie sekä tuo tietoa kuntouttavan yksikön ja asiakkaan toimintaympäristön välillä. Apuvälineiden hankkiminen ja luovuttaminen tapahtuu kuntoutusohjaajan toimesta. Tarvittaessa kuntoutusohjaaja tekee käyntejä päiväkoteihin ja kouluihin. Alle 18vuotias asiakas saa kaikki kuulokojetarvikkeet kuulokeskuksesta.

Apuvälinekuntoutusta ohjaavat valtakunnalliset saatavuusperusteet.

Palvelun sisältö

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

Kuulokojekuntoutukseen ohjautuminen alkaa perusterveydenhuollossa ja työterveyshuollossa, joissa suoritetaan kuulosta alkukartoitus. Perusterveydenhuollossa tehdään lähete erikoissairaanhoitoon, kun todetaan elämää häiritsevä kuulon heikkeneminen ja diagnosoidaan kuulovika. Lähetteen erikoissairaanhoitoon voi saada myös yksityislääkäriltä.

Kuulokeskuksessa on käytössä takaisinsoittopalvelu ja tekstiviestinumero. Audionomit soittavat takaisin arkisin kello 8-16 välisenä aikana.

Saatavuuteen liittyvät lakisääteiset tavoitteet

Terveydenhuoltolaissa on määritelty aikarajat, joiden kuluessa erikoissairaanhoidon asiakkaiden on päästävä kiireettömään hoitoon (ns. hoitotakuu). Jos hoidon tarpeen arvioinnissa todetaan, että asiakas tarvitsee hoitoa tai neuvontaa, on hoito järjestettävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Terveydenhuoltolaki 1326/2010

Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta 1015/1991

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksesta 1363/2011

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992

Laki lääkinnällisistä laitteista 719/2021

Yhtenäiset kiirettömän hoidon perusteet 2019 (STM)

Palveluiden saatavuuden yksikkökohtaiset tavoitteet

Tavoitteemme on tuottaa kuulokeskuksen palvelut oikea-aikaisesti. Jos hoidon tarpeen arvioinnissa todetaan, että asiakas tarvitsee hoitoa tai neuvontaa, on hoito järjestettävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Tavoitteiden toteutumista seurataan

Tavoitteiden toteutumista seurataan tietoportaalin ja potilastietojärjestelmän datan sekä ammattilaisilta saadun laadullisen palautteen avulla.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää terveydenhuollon kentältä tietoa hoitoon pääsystä sekä aluehallintovirastot ja Valvira valvovat hoitoon pääsyn toteutumista

Palvelun seurannan mittareina käytetään asiakastyytyväisyyspalautetta NPS, käyntien määrät, luovutettujen kuulokojeiden määrät, saapuneet puhelut ja hoitoa odottavien asiakkaiden määrä

Henkilöstö

Yksikön suunniteltu henkilöstön määrä ja rakenne:

Nimike tai koulutus	Lukumäärä
Audiologi	1
Audionomi	9
Audionomi, lasten ja nuorten kuulon kuntoutusohjaaja	1
Audionomi, aikuisten kuulon kuntoutusohjaaja	1
Palvelusihteeri	1
Palvelupäällikkö	1/2

Henkilöstön riittävyyden varmistaminen

Kuulokeskuksen henkilöstö on pieni ja riittävyys on uhattuna heti, kun joku tointa hoitavista kuulokeskuksen ammattilaisista on syystä tai toisesta poissa.

Poissaoloihin pyritään valmistautumaan mahdollisimman hyvin ennakoimalla pidemmät tiedossa olevat poissaolot. Tästä huolimatta resurssipulalta ei voida välttyä, koska osaavan henkilökunnan rekrytointi on varsin haasteellista.

Sijaisten käytön periaatteet

Kuulokeskuksessa ei ole mahdollisuuksia käyttää lyhytaikaisia sijaisia, mutta pidempiaikaisiin poissaoloihin haetaan sijaista. Tehtäviin sopivien työntekijöiden saatavuus on valtakunnallisesti varsin heikko.

LIITE 9 Terveyssosiaalityö

Toiminta-ajatus, toimintaperiaatteet ja johtaminen

Terveydenhuollon sosiaalityö on vaativaa asiantuntijatyötä, jossa toiminta-ajatuksena on toimia terveydenhuollon asiakkaan eduksi moniammatillisissa verkostoissa sairauteen liittyvien etuuksien, palveluverkon ja sosiaalityön asiantuntijana.

Toimintaperiaate on asiakkaan eduksi toimiminen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon rajapinnoilla. Palvelualuetta johtaa palvelupäällikkö ja terveyssosiaalityön työntekijät toimivat Kanta-Hämeessä kolmella alueella: Hämeenlinnan seudulla, Riihimäen seudulla ja Forssan seudulla.

Palvelun sisältö

Terveyssosiaalityö on sosiaalityön erikoisala, joka keskittyy ihmisten hyvinvoinnin ja sosiaalisen tuen edistämiseen terveydenhuollon kontekstissa. Se yhdistää sosiaalityön ja terveydenhuollon näkökulmat, ja sen tavoitteena on tukea potilaita ja heidän läheisiään sairauden, vamman tai muun terveydellisen kriisin aikana.

Terveyssosiaalityöntekijät ja terveyssosiaaliohjaajat työskentelevät tiiviisti osana moniammatillisia hoitotiimejä sekä erikoissairaanhoidossa että perusterveydenhuollossa. He selvittävät ja kartoittavat potilaan omaa elämäntilannetta, ja auttavat varmistamaan, että arki ja elämänhallinta säilyisivät mahdollisimman hyvin sairastumisen, hoidon ja kuntoutuksen aikana.

Keskeiset tehtävät:

- Sosiaalisten ongelmien selvittäminen ja ratkaiseminen, kuten toimeentuloon, asumiseen, työkykyyn ja perhesuhteisiin liittyvät haasteet.
- Psykososiaalinen tuki potilaille ja heidän läheisilleen.
- Yhteistyö terveydenhuollon ammattilaisten kanssa, esimerkiksi lääkäreiden, hoitajien ja kuntoutuspalveluiden kanssa.
- Potilaan oikeuksien turvaaminen ja ohjaus sosiaali- ja terveyspalveluihin.
- Kotiutuksen tukeminen ja jatkohoidon järjestelyt.
- Neuvonta sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa, kuten sairauspäiväraha, matka- ja lääkekorvaukset, eläkkeet, kuntoutustuet ja vammaisetuudet.
- Tuki kriisitilanteissa ja muutoksenhaussa.

Palveluiden saavutettavuus ja saatavuus

Palvelu on kaikille avointa ja maksutonta, eikä siihen tarvita lähetettä.

Henkilöstö

Henkilöstöä yhteensä 21 henkilöä.

Henkilöstön määrä ja rakenne:

Nimike tai koulutus	Lukumäärä
Sosiaalityöntekijä (sosiaalityön maisteri YTM tai VTM)	15
Sosiaaliohjaaja (sosionomi amk)	4
Johtava sosiaalityöntekijä + Palvelupäällikkö	1+1

Henkilöstön riittävyyden varmistetaan

Pidempiaikaisissa poissaoloissa tai toimien vajauksissa järjestellään sisäisesti. Työntekijän äkillisissä poissaolotilanteissa asiakaskäyntejä siirretään.

Sijaisten käytön periaatteet

Taloustilanteen vuoksi ei lyhytaikaisia sijaisia palkata